

Sveriges största tidning om droger och nykterhet

accent

Nº5 2018

En tidning från
IOGT-NTO

3
Proffs
på att
förebygga

Närbild

Så blev Karin
en countryqueen

I fokus

Halvtid för
Expedition 50

IOGT:s världskongress

Ideella krafter
fixade festen

└───>
Sadia Botan:
"Jag vill stärka
unga kvinnor"

Sadias val

Accent gör nedslag i valrörelsen

Kurs-kurshelg med IOGT-NTO 12–14 oktober 2018

Vill du engagera dig i IOGT-NTO:s verksamheter, inspirera andra och själv bli inspirerad? Då ska du söka till vår populära kurs-kurshelg som går av stapeln i höst. Som kursdeltagare väljer du ett inriktningsområde som du går hela helgen. Du kan exempelvis välja mellan IOGT-NTO:s historia, ideologi, alkoholpolitik, socialt och internationellt arbete. Vi erbjuder även fördjupningskurser.

Varmt välkommen med din anmälan!

Årets kurs-kurshelg är en mötesplats med siktet inställt på engagemang, där alla kommer att spela en viktig roll och få med sig godbitar, oavsett om du är alldeles ny medlem eller om du har varit medlem en längre tid.

Målgrupp: Nya medlemmar som vill lära sig mer om IOGT-NTO och medlemmar som vill fördjupa sina kunskaper inom ett specifikt verksamhetsområde.

Tid och plats: 12–14 oktober. Kurserna sker på fem orter runt om i landet.

Anmälan: Anmälan öppnar 90 dagar innan kursstart.

För anmälan och mer information gå in på:

iogt.se/event/kurs-kurshelg/

Innehåll #5 2018

Foto: Nathalie C. Andersson

Kerstin Lindgren Olsson fixar fikat på världskongressen.

TEMA Förebyggarna

Illustration: Gunilla Hagström

21 Accent har intervjuat tre proffs på förebyggande arbete.

”Även de vuxnas drickande minskar, ibland lika fort som barnens.”

Håkan Fransson, Öckerö. **Sid 22**

Foto: Eva Ekeröth

26 Johanna Gripenberg om förebyggande arbete i 12 steg.

Röster

- 5 **”Cynisk nedmontering** av alkoholpolitiken”.

Politik

- 6 **Samtal:** ”Fakenews styr inte alkoholdebatten”.
- 8 **Sametinget** antar ny policy för alkohol och andra droger.
- 9 **Stopp för** vinförpackningar som ser ut som handväskor.

Porträtt

- 10 **Karin Risbergs** hjärta slår för countrymusiken.

Forskning

- 16 **Svårt att åldras** med alkoholberoende visar ny studie.
- 18 **Forskaren** Mats Ramstedt.
- 19 **Nej – alkohol** är inte nyttigt, skriver Accents Jens Wingren.

I fokus

- 28 **Expedition 50** har kommit halvvägs.

I rörelse

- 38 **Miljontapp** i Miljonlotteriet leder till besparingar i IOGT-NTO-rörelsen.
- 39 **Medlemmen Jenny Gustafsson** vill bidra till samhällsnyttan.
- 40 **Premiär** för anhängigveckla på Sillvik.

Reportage

- 21 **Tema** Förebyggarna.
- 30 **Vägen till valet** Accent har träffat IOGT-NTO-medlemmar på fyra orter.
- 44 **Världskongress i Sigtuna** – eldorado för ideella krafter.

Kultur

- 43 **Vargattacken:** Skarpt om mytifierat djur.

Ordföranden

- 50 **IOGT:s världskongress** i Sigtuna ger nya krafter konstaterar Johnny Mostacero.

Ge röst åt eftertanken

Efter en semesterresa i nio svenska landskap; bland andra Dalarna, Värmland och Dalsland, står det klart att det inte bara är den inhemska vården och omsorgen, lokalvården, spelutvecklingen med mera, som bärs upp av utrikesfödda svenskar. Utan även turistnäringen. En majoritet av de vandrarhem, matställen och kaféer vi besökt visar sig drivas av invandrade krafter. Rätt tänkvårt med tanke på de högstämnda nationalistiska tongångar som hörs i valdebatten – och som handlar både om vad svenskhet och svensk kultur är, och om vilka som har rätten att forma och njuta den.

De vi mött som talat mest och varmast om den svenska naturen, lokala sevärdheter, hantverk, kulinariska specialiteter och historia, är inte uppvuxna på orten. Likafullt har de sett möjligheterna, och kombinerar det bästa av två världar; detta svårgripbara som gör att kulturer, människor och samhällen utvecklas. Om inte denna utveckling skett genom årtusendena skulle vi här i norr fortfarande huka kring våra lägereldar, med kaststenarna inom räckhåll om de i byn bredvid skulle våga sig för nära.

Nu är vi istället, tack och lov, en del av världen dit människor söker sig för

att de vill, men också för att de tvingats lämna sina hem och sina nära och kära.

En situation som för oss i vårt trygga land kan vara svår att föreställa sig.

Sommarens bränder, och de trauman som svenskar som hals över huvud flytt undan lågorna, vittnat om kanske kan ge en aning.

I år 100-årsjubilerar den svenska rösträtten. Använd den med omsorg och eftertanke.

”De har sett möjligheterna, och kombinerar det bästa av två världar.”

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

Ulrica väljer

För alla trevliga
och hjälp-

samma människor jag träffat på sommarens Sverigeresa. Övriga möten som ger mersmak.

Kaststenar
ställer mest till problem

– både då och nu. Förutom när det gäller varpaspel, då är de bra att ha.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning: 20 augusti
Nästa nummer: 5 oktober

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51
ulrica.ambjorn@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Reporter
073-372 62 38

Eva Ekeröth

Reporter
073-372 62 50
eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Reporter
073-372 62 53
jens.wingren@iogt.se

Layout och produktion

Spektra

Omslag

Foto: Alexander Mahmoud

Bildbehandling

Fernando Medina/Spektra

Adress Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Mejl accent@iogt.se

Webbplats www.accentmagasin.se

IOGT-NTO:s förbundskansli

Tel: 08-672 60 00, Besöksadress:

Gammelgårdsvägen 38, Stora

Essingen, Stockholm, www.iogt.se

Annonsbokning accent@iogt.se

Tryck V-TAB, Vimmerby.

Obeställt material Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder, samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Lagring Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering.

I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

ISSN 0345-0406.

Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Adressändring & prenumerationsärenden

medlemsservice@iogt.se
08-672 60 38

SVERIGES
TIDSKRIFTER

Miljömärkt trycksak
3041 0083

Cynisk nedmontering av politiken

 Vår svenska alkoholpolitik är på väg att sakta monteras ner. Nyligen kom en undersökning som visar att varannan vuxen oroas för någon närståendes alkoholvanor. Forskningen visar att allt fler sjukdomar orsakas av alkohol, men att det finns åtgärder som genom politiska beslut kan mildra alkoholens skadeverkningar. Till exempel högre priser, minskad tillgänglighet, färre serveringsställen och att krogarna stänger tidigare. Många sitter fast i alkoholens tvångströjor. 100 000-tals barn lider av vuxnas alkoholvanor, vilket avspeglas i sämre skolresultat och en sämre start i livet.

Foto: iStockphoto

Det är sällsynt att någon politiker vågar tala om alkoholens skadeverkningar. Flera kontrar med att det är värre med narkotikan. Det är dock långt flera som dör av alkohol än av narkotika.

Landsbygdens innevånare behöver inte gårdsförsäljning av alkohol utan en tryggare basservice. Jag har nära anhöriga som bor i en av Smålands glesbygder där den lilla ortens livsmedelsbutik läggs ned.

Kommunen har tagit bort snöplogningen på en väg där det bor fyra pensionärer. Den blev för dyr. Ändå betalar de högre skatt än dem som förvärvsarbetsar. Det är dessa människor som behöver bättre livsbetingelser. Att göra sig populär på alkohol-försäljning är cyniskt mot alla som lider.

Bengt Isaksson
 IOGT-NTO Vetlanda

Ur flödet

 Vilket förbannat sjukt nykterist-PK-samhälle vi lever i. Hatar att IOGT har monopol på spel och därför blir så fetrika att de kan styra landet.

Gastronomen Edward Blom efter ett Almédalsmingel där han avvisades då hans son drack läsk ur vinglas.
 @Edward_Blom

Foto: Gunilla Kinn Blom

 Kanske är det dags att de stora folkrörelserna samlar sig för gemensamma pro-demokratiska aktioner ute i offentligheten?

Om nykterhetsrörelsen kan ta initiativet till detta så gör man en stor och viktig insats!
 Johan Wählin

Framtidens distrikt – vad tycker du?

IOGT-NTO är i full gång med sin utvecklingsresa Expedition 50. Nu är det dags att lyssna in medlemmar, föreningar och distriktens åsikter om nya geografiska gränser för distrikten och distriktens uppdrag.

Fram till 15:e oktober pågår en remissrunda om de förslag som finns utifrån kongressens uppdrag om att skapa färre och större distrikt samt distriktens uppdrag och funktion.

Alla medlemmars åsikter är viktiga. Lämna ditt remissvar här: iogt.se/medlemssidor/expedition-50/

Tack för att du är med och utvecklar IOGT-NTO

Förbundsstyrelsen

Åsa Wikforss, Johnny Mostacero och Julius von Wright i panel-samtal om fake news.

”Fake news styr inte alkoholdebatten”

Falska nyheter styr inte alkoholdebatten. Det konstaterade paneldeltagarna under ett seminarium anordnat av IOGT-NTO under Almedalsveckan.

TEXT OCH FOTO Eva Ekeröth

Alternativa fakta Fake news används slarvigt. Att kalla nyheter man inte gillar för fake news undergräver tilltron till journalistiken. Det anser Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi vid Stockholms universitet, och författare till boken *Alternativa fakta – om kunskapen och dess fiender*.

– Begreppet har blivit så laddat att jag tycker man ska tala om oäkta nyheter istället. Det är inte journalistik, utan fabricerade nyheter som görs i ett visst syfte, säger hon.

Hon tycker inte att artiklar som orsakar löpsedlar som ”Vin är nyttigare än motion” hör till kategorin fake news.

– Det är löpsedelsjournalistik, eller klick-journalistik. Det är slarvig och dålig journalistik, men inte fake news. Det handlar om ovetenskapliga studier, eller om att journalisten vridit på forskningsdata. Det är ofta garderat med ordet

”Begreppet har blivit så laddat att jag tycker att man ska tala om oäkta nyheter istället.”

Åsa Wikforss

”kan”, men är inte påhittat, säger hon.

Psykologiska mekanismer gör att de flesta väljer att titta på forskningsdata som stöder det de vill tro på, enligt Åsa Wikforss. Hon säger att man ska vara extra vaksam om det finns ekonomiska intressen inblandade, men att även andra intressen kan misstänkas för att förvansa verkligheten.

– Det finns en risk att intresseorganisationer, som IOGT-NTO, väjer för studier som visar sådant ni inte vill höra, säger hon.

Johnny Mostacero, förundsordförande i IOGT-NTO, har tittat på hur alkoholindustrin agerar.

– De vill så tvivel för att skapa misstro i syfte att gynna egna intressen, säger han.

Han visar också exempel på artiklar med märkliga vinklar. En ledare i Dagens Nyheter om gårdsförsäljning hör till dem.

Julius von Wright är redaktör för Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings tidskrift Alkohol och narkotika.

– Efter Alkohollagsreformen 2018 har vi fått någon slags ”gårdsförsäljning” i Finland. Mikrobryggerier kan sälja sin egen öl om den inte är starkare än 12 procent. Inför reformen likställdes forskningsbaserade argument med känslolag argument. På sociala medier var opinionen stark. Den ekonomiska krisen gjorde att ekonomiska argument vägde tungt, säger han.

Detsamma menar han gäller den svenska debatten för gårdsförsäljning.

– Det är näringslivsperspektivet snarare än folkhälsoperspektivet som förs fram.

Åsa Wikforss anser att bäst chans att påverka har man med balanserade och lugna debatter.

– Folk vill inte få fakta slagna i huvudet. Att få dem att känna sig trygga och lyssnade på gör att de kan ta till sig informationen, säger hon.

Fakta

► Falska, påhittade, eller oäkta nyheter är inte journalistik, utan fabricerade nyheter som saknar verklighetsgrund och görs i ett visst syfte.

► Begreppet har dock kommit att användas allt mer frekvent, inte minst av den amerikanske presidenten, och betyder då snarare nyheter man inte tror på eller ogillar.

► Åsa Wikforss är professor i teoretisk filosofi vid Stockholms universitet och var sommarpratör i P1 den 13 juli.

► Julius von Wright är redaktör för CAN:s tidskrift Alkohol och narkotika, och har tidigare varit redaktör för den populärvetenskapliga webbplatsen Popnad.

Hemleveranser kan permanentas

Hemleverans Regeringen föreslår att försöket med hemleverans från Systembolaget permanentas och görs tillgänglig i hela landet. IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero gillar inte att det blir fler distributionskanaler, men anser att det viktigaste är att inte monopolet hotas.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

Foto: iStockphoto

Alkoglass enbart på Systembolaget

Alkoglass Regeringen föreslår i en lagrådsremiss att alkoholhaltig glass bara ska få säljas på Systembolaget. Glassen, som har en alkoholhalt på 4–5 procent, har kunnat säljas i detaljhandeln eftersom den inte är menad att drickas.

– Vi har utrett detta och kommer nu att lägga ett förslag att det ska vara samma regler som för annan alkohol, säger socialminister Annika Strandhäll.

Beslut går därmed på samma linje som ett delbetänkande från regeringen gjorde redan för ett år sedan.

Alkoglassen fick stor uppmärksamhet 2016 då IOGT-NTO startade en protestlista för att få bort glassen från vanliga butiker. 3 000 personer skrev under uppropet på bara några dagar.

Jens Wingren

65

procent har den globala årsproduktionen av opium ökat med mellan 2016 och 2017, enligt nyhetsbyrå AFP. Afghanistan är den dominerande producenten.

Allt starkare drycker i Japan

Alkohol I Japans snabbt åldrande befolkning minskar efterfrågan på öl. Det har fått de japanska bryggerierna att utveckla nya produkter: färdigblandade drinkar med en alkoholhalt på nio procent, rapporterar Bloomberg. För att bättre falla äldre i smaken är dryckerna mindre söta. Satsningen har lönat sig. Marknadsvärdet för färdiga drinkar har nästan dubblats och är nu uppe i 10,6 miljarder kronor.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

MP vill ha injektionsrum

Sprutrum På Miljöpartiets kongress antogs ett nytt valmanifest som innehåller satsningar på en skadereducerande narkotikapolitik, bland annat att genomföra försök med injektionsrum. Förslaget kom från Grön ungdom.

Jens Wingren

Ja till medicinsk cannabis

Portugal Portugals parlament har röstat igenom ett lagförslag som tillåter cannabispreparat i medicinskt syfte. Portugiserna kommer att kunna få cannabis förskrivet mot bland annat kronisk smärta, posttraumatisk stress och biverkningar av cancerbehandling, rapporterar Reuters.

Jens Wingren

Foto: Marie Enoksson

Ny policy i sametinget

Sametinget tar ett steg mot nykterhet med en ny alkohol- och drogpolicy. Och regeringen satsar på att bygga ett kunskapsnätverk för samisk hälsa.

Alkoholpolicy Det ska inte finnas några tvivel om nykterhet vid tjänstgöring. Det känns bra att Sametinget nu slår fast den saken. Det säger Daniel Holst, Jakt- och fiskesamerna, som motionerat i frågan.

Det är ett tydligt kliv mot nykterhet, menar ledamoten Stefan Mikaelsson från Skogssamerna. Han har varit ordförande i sametinget och sett attityderna förskjutas mot en ökad medvetenhet kring riskerna med alkohol.

Den nya policyn ska omfatta ledamöter, tjänstemän och gäster.

Kanske finns det också ett symbolvärde som kan ge effekt med lägre alkoholkonsumtion inom den samiska befolkningen. Enligt forskaren Petter Stoor, som för regeringens räkning undersökt den samiska befolkningens hälsa, ligger alkoholkonsumtion bland samer på ungefär samma nivå som i den övriga befolkningen. Samtidigt finns en tydlig riskgrupp bland manliga renskötare. Studier visar på en stor spännvidd bland samer med både en hög andel nykterister – och en stor grupp med hög alkoholkonsumtion.

Fredrik Mårtensson

Daniel Holst

Foto: Marie Birkl

Narkotikapoliser vill se över påföljder

Narkotika Konsumtionsförbudet ska vara kvar. Det anser Lennart Karlsson, ordförande i Svenska narkotikapolisföreningen. Samtidigt måste vi inse att böter för tunga missbrukare eller ungdomar inte alltid är adekvata påföljder. Straffvarning, att en ung person som

tas för innehav av narkotika tillsammans med socialtjänsten utarbetar en plan för att bli drogfri, tycker han är en bra påföljd.

Det förekommer att personer med tungt beroende döms till vård, men enligt Lennart Karlsson saknas en röd tråd.

– Och vad gör man med dem som inte vill ha vård? Han tror inte på strafffrihet för eget bruk.

– Langarna kommer att ha på grammet det man tillåts ha, medan lagret ligger någon annanstans. Det kommer att bli omöjligt att ta dem.

Anna Fredriksson

Kanada legaliserar cannabis

Cannabis Kanada blir det andra landet i världen att helt legalisera cannabis. Detta efter ett beslut i senaten, rapporterar Associated Press. Det blir tillåtet att ha upp till 30 gram cannabis och odla fyra plantor för eget bruk. Tidigare är det bara Uruguay som helt legaliserat cannabis. Tio amerikanska delstater har även legaliserat cannabis för rekreationellt bruk.

Jens Wingren

”Denna gång fungerade det inte att skylla på eftersupning, vilket vi tycker är bra.”

Göran Sydhage, vd för MHF, om att hovrätten ändrat tingsrättens dom och dömt en man till 50 dagsböter för sjöfylleri, trots att mannen hävdar att han druckit efter framförandet av båten.

Foto: Helena Gottberg / MHF

Stopp för vin som ser ut som handväskor

Alkoholreklam Nu är det stopp för vinförpackningar utformade som handväskor och sommarstugor. Det slår Stockholms tingsrätt fast i en färsk dom. Det var 2016 som Konsumentombudsmannen började granska slumpvis utvalda förpackningar hos Systembolaget för att se om de följde alkohollagen. Där står att marknadsföring av alkoholdrycker ska ske med ”särskild måttfullhet”.

Konsumentombudsmannen fick särskilt upp ögonen för de lådviner som såg ut som exklusiva handväskor och röda sommarstugor.

”Det finns risk att barn och unga attraheras av marknadsföringen”, skriver KO till tingsrätten, som ger KO rätt. Företaget döms att betala rättegångskostnader samt böter på en halv miljon kronor.

Nathalie C. Andersson

Foto: Istockphoto

Olika syn på drogpolitiken i Norden

När Nordens välfärdscenter ordnade debatt blev det tydligt att åsikterna kring cannabis är delade.

Cannabis I debatten, som refererats i webbtidningen Popnad, deltog Helgi Gunnlaugsson, professor i sociologi vid Háskóli Íslands, Karin Rantala, utbildningsplanerare på Föreningen för förebyggande rusmedelsarbete, EHYT, Paul Larsson, professor vid norska Politihøgskolen och Per Ole Träskman, professor emeritus vid Lunds universitet.

Per Ole Träskman, som jobbat i Finland, Sverige och Danmark, och är bosatt i Danmark sedan 25 år, menar att Sverige avviker:

– I Sverige är man inte intresserad av så mycket annat än av straff och kontroll, det har kanske ändrats lite, men Sverige avviker från de övriga nordiska länderna.

Han fick medhåll av Karin Rantala:

– De flesta nordiska länder går mot avkriminalisering av cannabis, det tror jag, men Sverige är helt klart ett undantag.

Paul Larsen anser att cannabis bör legaliseras, men försäljningen regleras:

– Vi borde diskutera hur vi ska reglera den. Jag gillar Systembolaget till exempel. Det finns såklart en viss positiv effekt av straff, till exempel hur mycket droger som finns i samhället, men den positiva effekten är ganska begränsad.

Helgi Gunnlaugsson påpekade att Island håller ögonen främst på Sverige:

– Island ser mycket på Sverige, kanske mindre på Danmark. Diskussioner om reformer och alternativ kan förekomma, men det finns ingen vilja att liberalisera. Island kommer inte att legalisera cannabis om inte de andra nordiska länderna gör det först.

Ulrica Ambjörn

Fotnot: Popnad är en vetenskaplig webbplats för forskning inom alkohol- och drogområdet, och en del av Nordens Välfärdscenter.

A person is shown from the waist up, playing an acoustic guitar. They are wearing a blue long-sleeved shirt and a ring on their finger. The background is a dark room with a white floating bookshelf holding several books, including one by Neil Young. A framed picture hangs on the wall to the left. The overall mood is intimate and artistic.

”Countryns texter rör min själ”

Sångerskan och IOGT-NTO-medlemmen Karin Risberg har tagit countrymusiken till sitt hjärta. Nyss hemkommen från Nashville planerar hon redan nästa resa dit.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Anna Simonsson

”Det är berättelserna om det vardagliga livet, som inte väjer för det svåra. De kan vara så sorgliga, men tillsammans med musiken blir det magi.”

Karin Risberg är trött och lider av jetlag – säger hon. Det märks inte. Hon ser hur pigg och glad ut som helst. Men gitarren och cowboybootsen i hallen, och den stora resväskan som står framme, vittnar om att det faktiskt var så sent som igår hon kom hem från Nashville. Där har hon tillbringat tio veckor i countrymusikens värld, och är uppfylld av sina upplevelser.

– Tänk dig själv att få spela något som gör dig gott och sedan få applåder för det – varje dag dessutom, säger hon.

På en ställning i sovrummet hänger en lång rad med scenkläder, främst i countrystil. Karin Risberg älskar country. Det har hon gjort länge.

– Jag är uppväxt med Gunnar Wiklund, Ann-Louise Hansson och Siw Malmkvist, som faktiskt sjöng country på svenska av storheter som Jim Reeves, Lynn Anderson, och Bobby Gentry. Jag älskade det redan som liten, säger hon.

Till Nashville åkte hon första gången för ett drygt år sedan.

– Det har alltid varit en dröm att få komma dit och inspireras av musiken och energin som bor där.

I Nashville var det precis så fantastiskt

som hon drömt om, med spår av kända namn som Johnny Cash, Loretta Lynn och Dolly Parton.

– Jag gick där på Lower Broadway och musiken strömmade mot mig från alla håll. Överallt fanns musiker som spelade och sjöng. Jag hamnade på Roberts Western World, ett Honky-tonk-ställe (en bar där det spelas countrymusik) och hörde Rachel Hester and the Tennessee Walkers. Det var så fantastisk så jag gick dit nästan varje kväll. Jag blev uppbadad på scenen och fick sjunga med dem.

Via musikern och producenten Thomas Haglund som spelat i Nashville under flera år, och vars band Karin Risberg turnerat med 1995–1998, fick hon kontakt med bandet The Time Jumpers.

– De är verkligen de allra bästa musikerna, gräddan av gräddan: Vince Gill, Paul Franklin och Kenny Sears med flera. Jag sjöng ”If you’re gonna do me wrong, do it right” av Verne Gosdin. Dawn Sear, som är en stor förebild för mig, brukade sjunga den i bandet. Hon gick bort 2014 så det var speciellt, särskilt att få sjunga tillsammans med Vince Gill.

I Nashville besökte hon museet Country Music Hall of Fame.

– Jag var där i flera timmar för att inte missa en enda detalj. Det var så starkt och jag blev så otroligt berörd. Jag kände så tydligt att det här är en del av mitt liv, säger hon.

Det är främst texterna som berör henne.

– Det är berättelserna om det vardagliga livet, som inte väjer för det svåra. De kan vara så sorgliga, men tillsammans med musiken blir det magi. Lyssna till exempel på Merle Haggard, säger hon lyriskt.

I november fick hon en inbjudan att komma tillbaka, och nu är hon alltså

► KARIN RISBERG

Yrke: Sångerska, massageterapeut och hälsopedagog. **Aktuell med:** Skivan *Angel Blue*. **Bor:** I Bromma i nordvästra Stockholm. **Ålder:** 55 år. **Familj:** Dottern Elsa 27 år, sonen David 20 år. Nya kärleken John McTigue III, musiker som hon träffat i Nashville. **Medlem:** I IOGT-NTO-föreningen Brofästet.

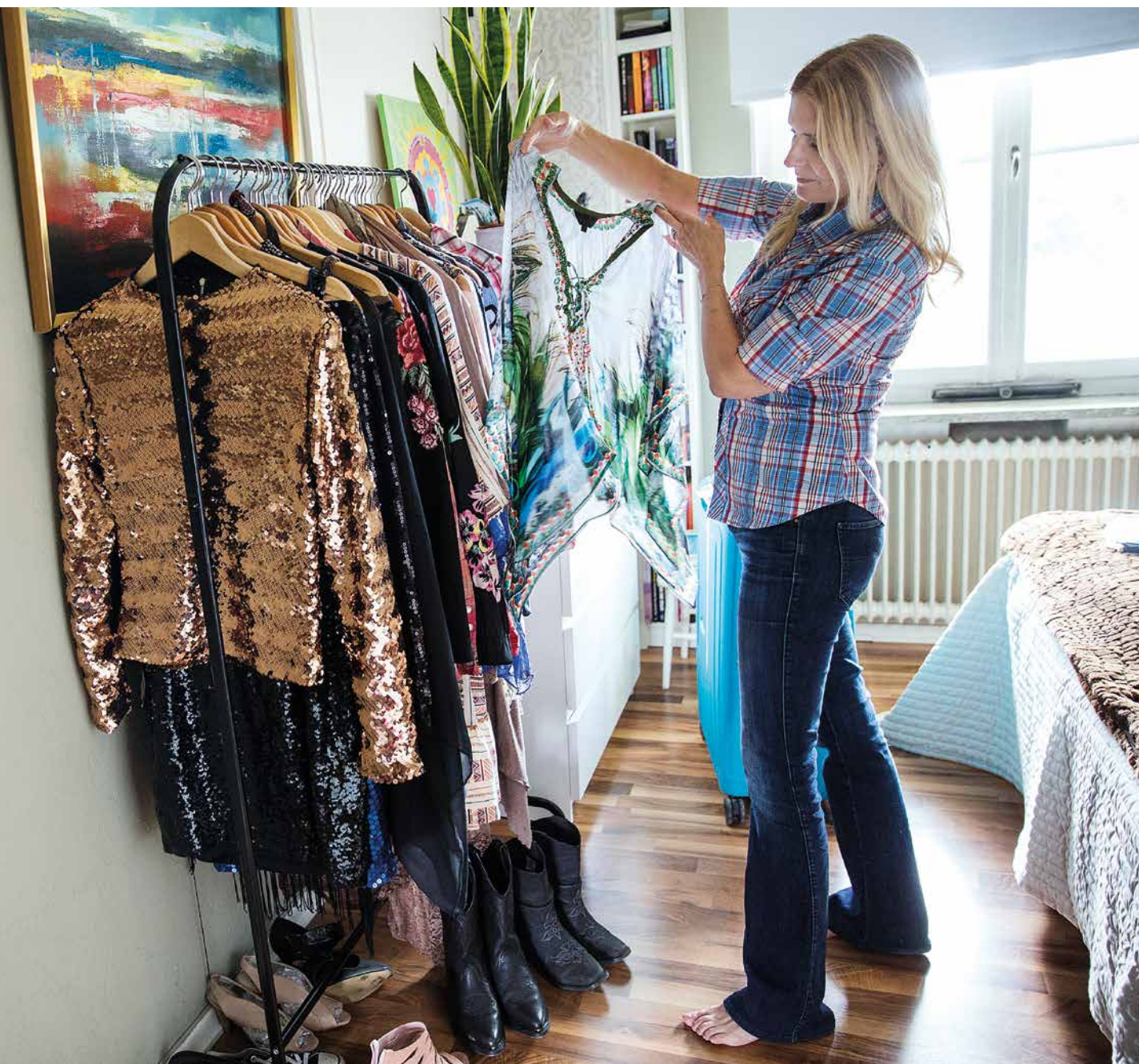

hemma även från den resan. Sannolikt blir det inte den sista.

Under den senaste resan medverkade hon i radiokanalen For the people wsm.

– Det är den största countrykanalen. Jag blev intervjuad och fick spela live. Och så sjöng jag på olika musikställen, säger hon.

Hon beklagar att countrymusiken inte är mer kommersiellt gångbar i Sverige trots att det finns mängder med countryklubbar och föreningar över hela landet. Själv har hon sjungit country sedan 1990-talet. Sjungit har hon dock gjort jämt.

– Första gången jag stod på en scen var på ungdomsgården Kåken hemma i Skelleftehamn när jag var 13 år. Lions fick höra talas om mig och lät mig uppträda på olika evenemang. Bosse Löfbom från 10GT-NTO i Skellefteå körde ett evenemang som hette Kul på torget där jag också fick sjunga, och han erbjöd mig att medverka i Skellefteå nyårsrevy. Det var min första kontakt med nykterhetsrörelsen, säger hon.

Hon ville satsa på musiken och beslöt sig för att flytta till Stockholm.

– Det var 1982. Jag var 18 år och grät varje gång jag satte mig på planet eftersom jag saknade mamma och pappa, men jag hade bestämt mig, säger hon.

I Stockholm bodde hon granne med nattklubbarna Baldakinen och Aladdin.

– Jag brukade gå dit när de hade countrykvällar. Jag hängde där och lärde känna musikerna. När Elisabeth Andréasson fick förhinder en kväll fick jag hoppa in.

I tio år var hon med i bandet Lonnie & The Lonesome Riders. Under en period jobbade hon i Frankrike med

producenten Jacques Morali. Han gav henne artistnamnet Angel Blue. I höstas fick det bli namnet på hennes senaste skiva.

– Titellåten har jag skrivit själv. De andra är sådana jag tycker om att sjunga. På ett av spåren sjunger jag duett med Tommy Nilsson, som är en god vän till mig.

Honom lärde hon känna i samband med att hon deltog i melodifestivalen 1986. Där medverkade hon med låten Stopp, stopp, stanna.

”Nykterheten har bidragit till att jag idag fokuserar mer på att lyssna inåt.”

– Tommy Nilsson körade på baksideslåten på den singeln. Sedan dess är vi goda vänner, men det här är första gången vi jobbar ihop.

Efter att hon flyttat till Stockholm kom hon också i kontakt med Ingemar Nilsson som drev arrangemangsservice i IOGT-NTO:s regi.

– Han höll på med en musikalisk saga för barn: Rock’n’roll. Janne ”Loffe” Karlsson var uppläsare, Örjan Englund och Lalla Hansson var troll, och jag var den lilla flickan, säger hon.

Sedan hjälpte hon till med administrationen av de julkonserter som IOGT-NTO

var först i landet med att anordna, och som nu blivit något alla artister vill göra.

– Men först nyligen blev jag medlem. För fem år sedan slutade jag dricka alkohol. Jag skilde mig och min alkoholkonsumtion blev mer destruktiv. Alkohol förstärker ju den sinnesstämning man är i. Om man är deppig när man börjar dricka blir det inte bra.

Hon började gå i kognitiv beteendeterapi, KBT.

– Terapeuten erbjöd mig att träffa en alkoholterapeut. Det tyckte jag var konstigt. Jag var ju inte beroende, men jag är nyfiken av mig och öppen för det mesta så jag gick dit. Hon fick mig att inse att

även om man dricker små mängder kan man ändå få problem, säger hon.

I terapin ingick att hon skulle avstå från alkohol helt under tre månader.

– Efter det såg jag ingen vinst med att börja igen. Tvärtom har nykterheten bidragit till att jag idag fokuserar mer på att lyssna inåt. För tre år sedan började skriva egna låtar. Det hade jag inte gjort tidigare. Jag stängde dörren till det gamla och klev in i det nya. Att skriva egna låtar har fått mig att höra musiken på ett annat sätt.

Att hon är nykter hindrar henne inte från att delta i fester.

– Jag tycker fortfarande om att gå ut och dricka öl, fast numera är den alkoholfri. Jag har också märkt att det smittar av sig. Mina vänner beställer oftare alkoholfritt, i varje fall när jag är med, säger hon med ett leende. ☺

◀ Karin Risbergs nya skiva Angel Blue står på skivspelaren i gott sällskap.

KORT OM COUNTRY

- **Samlingsnamn** Countrymusik, country eller country & western, är ett samlingsnamn för flera musikgenrer med ursprung i folkmusiken i sydstaterna i USA och i Appalacherna, i brittisk och irländsk spelmannskultur, liksom i spiritual och blues.
- **Pop och rock** Den moderna countrymusiken har från mitten av 1900-talet närmast sig pop- och rockmusiken, främst genom användandet av trummor, samt kompletteringen av elgitarr till den akustiska gitarren.
- **Delstaten Tennessee**s huvudstad, Nashville, som också kallas också för Music City USA, är countrymusikens Mecka. Hit reser turister för musikens skull. Källa: Wikipedia.

Svårt åldras med alkoholberoende

Att åldras med en lång historia av alkoholberoende påverkar hela livssituationen: hälsan, ekonomin och det sociala sammanhanget.

TEXT Anna Fredriksson

Avhandling För att förstå äldre som åldras efter många år med alkoholproblem måste man se till hela livsloppet. Det visar Magdalena Bergström i sin avhandling vid Umeå universitet. Hon har intervjuat sex kvinnor och tretton män mellan 56 och 69 år. Alla har haft ett problematiskt förhållande till alkohol under 20–40 års tid.

– Allt påverkas. De har haft långa sjukskrivningar och många är väldigt ensamma. De är rädda för att dö av sitt drickande. Många tänker att om de vill välja att leva vidare, då måste de sluta dricka, säger hon.

Många uttryckte att de ville sluta dricka, men trodde inte att de kunde.

– De som har levt länge med alkoholproblem har ofta stora tvivel på sin egen förmåga att komma ur missbruket. De saknar dessutom ofta kontakter med familj och

”Från tankar om förändring till att något händer behövs det stöd utan negativa förväntningar.”

andra, säger Magdalena Bergström, som menar att samhällets stöd behövs.

De intervjuade var alla klienter hos socialtjänsten. Alla hade någon gång tänkt att de skulle sluta dricka. Nästan alla hade varit med i någon behandling eller haft kontakt med självhjälsgrupper som Anonyma alkoholister, AA. De brottades alla med frågor om varför deras liv hade blivit som det blivit.

– De flesta pratade mycket om att de ville ha bättre kontakt med barn och barnbarn. Många hade stort behov av att prata för att försöka förstå sina liv och behöver någon som har tid att lyssna, säger Magdalena Bergström.

Intervjupersonerna pendlade mellan bristande tro på att de kan få en bättre tillvaro och önsknings om förändring av sin livssituation. Deras syn på framtiden var sammanflätad med tankar kring alkoholen. Fortsatt drickande är förknippat med lidande och en för tidig död. Nykterhet skulle ge möjligheter att förbättra relationerna till anhöriga och ge ett bättre liv i allmänhet.

– De få som fortfarande hade kontakt med nära anhöriga, eller som hade funnit sig till rätta på behandlingshem eller i självhjälsgrupper, framhöll detta som mycket betydelsefullt för att komma till rätta med sina alkoholproblem.

De som hade boendestöd hade bättre struktur på dagarna drack mindre då boendestödjaren skulle komma.

Vad kan samhället göra för att göra de här personernas sista år bättre?

– Det finns inget självklart svar. Mötesplatser behövs. Någon, eller något, som styr upp vardagen, ger struktur och innehåll. Från tankar om förändring till att något händer behövs det stöd utan negativa förväntningar, säger Magdalena Bergström.

I korthet

► Magdalena Bergströms avhandling heter *Att åldras med långvariga alkoholproblem: hur medelålders och äldre kvinnor och män begripliggör sitt drickande, sig själva och sina liv* (Umeå universitet).

► Avhandlingen bygger på intervjuer med sex kvinnor och tretton män mellan 56 och 69 år.

Alla har haft ett problematiskt förhållande till alkohol under 20–40 års tid.

► De få som fortfarande hade kontakt med nära anhöriga, eller som hade funnit sig till rätta på behandlingshem eller i självhjälsgrupper, framhöll detta som mycket betydelsefullt för deras strävan att komma till rätta med sina alkoholproblem.

Magdalena Bergström

Sängfösare sabbar sömnen

Sömnproblem Så lite som ett standardglas kan påverka nattsömnen negativt enligt en ny finsk studie. Ett lågt alkoholintag försämrade återhämtningen med 9,3 procent, ett medelhögt intag försämrade med 24 procent, och ett högt alkoholintag försämrade med 39,2 procent. Resultaten var de samma för kvinnor och män, rapporterar Medical News Today.

Jens Wingren

Foto: iStockPhoto

Sponsrad studie stoppad av etiska skäl

Köpt forskning När amerikanska National Institute of Health skulle starta en studie för att undersöka måttlighetsdrickande vände de sig till alkoholföretagen för finansiering i 600-miljonersklassen. Ansedda forskare var övertygade om att en storskalig studie sponsrad av alkoholindustrin skulle visa på hälsofördelar, och leda till att alkohol skulle komma att inkluderas i en rekommenderad kost. Studien är nu stoppad och National Institute of Health ska undersöka om de bröt mot sina egna regler när de vände sig till industrin.

Jens Wingren

Foto: iStockPhoto

”Jag blir glad över att tendensen håller i sig. Överlag går det i rätt riktning.”

UNF:s ordförande Isabelle Benfalk om CAN:s skolundersökning som bland annat visar att pojkar i årskurs 2 på gymnasiet minskat sin konsumtion från 3,7 liter per år till 3 liter per år.

A portrait of Mats Ramstedt, a man with dark curly hair and glasses, wearing a blue patterned shirt and a dark blazer. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred interior with arched windows.

”Roligt och viktigt att forska om stort samhällsproblem”

Forskaren Mats Ramstedt

Vad gör du på CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning?

– För fyra år sedan bestämdes att CAN skulle satsa mer på forskning och rekryterade mig. CAN samlar in statistik och gör egna undersökningar, både bland skolungdomar och vuxna. Nu används våra data mer i forskning och vi har fler anställda som är forskare och doktorander på deltid. Mitt jobb är att leda forskningsverksamheten, söka pengar, forska själv, och att handleda doktorander.

Vad har ni på gång just nu?

– Vi släpper en unik studie om beroende av alkohol, narkotika och tobak i Sverige och om hur många påverkas negativt av andra personers konsumtion. Den första mätningen gjordes 2013 och vi kan nu fånga upp viktiga trender och förändringar.

Vad driver dig?

– Det är roligt att forska, och det känns viktigt ta fram kunskap om ett så stort samhällsproblem. Här har CAN, som nationellt kompetenscenter inom området, en viktig uppgift i att synliggöra problemen på ett sakligt sätt som är förankrat i forskning.

Text: Anna Fredriksson Foto: Linus Meyer

🔗 Läs om CAN:s senaste rapport på accentmagasin.se/forskning/vanor

Docent i sociologi och forskningsansvarig på CAN, och särskilt verksam inom projekten Vanor och konsekvenser, monitormätningarna samt ett EU-projekt som syftar till att minska alkoholrelaterade skador och underlätta genomförandet av EU:s alkoholstrategi. Han är också ansvarig för CAN:s samarbete med KI där han leder en forskningsgrupp.

Foto: iStockPhoto

Fler bakterier i munhålan

Munbakterier Jämfört med personer som inte dricker alkohol har de som dricker ett glas om dagen en stor mängd bakterier i munnen som kan kopplas till sjukdomar i tandköttet, vissa cancerformer och hjärtsjukdom. De som dricker alkohol har dessutom färre laktobakterier, som håller skadliga bakterier i schack. Det framgår av en studie som publiceras i tidskriften *Microbiome*.

Eva Ekeröth

"I en studie hade 61 procent av de som avlidit recept på anti-depressiva läkemedel. Då blev jag förskräckt."

Foto: Anna Fredriksson

Narkotikaforskaren **Anna Fugelstad** i *accentmagasin.se* om dödsfall till följd av narkotika och läkemedel.

Självmedicinering med alkohol oroar

Alkoholrapporten 2018 Varannan svensk har känt sig orolig för att någon eller några de känner använder alkohol för att lindra psykiska eller fysiska besvär. Fyra av tio svenskar känner någon som använder alkohol för att lugna nerverna, dämpa stress eller slappna av. Mer än hälften av alla som själva gjort det under de senaste tolv månaderna anser att det brukar hjälpa. Särskilt förekommer det bland kvinnor mellan 18 och 29 år. Sextio procent av dem uppger att det är vanligt att de dricker alkohol av det skälet.

Omkring 20 procent känner någon som använder alkohol för att lindra nedstämdhet eller sorg, men för unga kvinnor är siffran betydligt högre, 37 procent. Det visar en undersökning som Kantar Sifo gjort på uppdrag av Systembolaget, och som presenterades i *Alkoholrapporten 2018*.

Eva Ekeröth

Foto: iStockPhoto

KOMMENTAR

Jens Wingren
Reporter

Nej – alkohol är inte nyttigt

Jag har aldrig varit mycket för måttlighet. Så när jag läste om en finsk studie som verkat hitta ett samband mellan nykterism och att ha en högre sjukfrånvaro på arbetet kände jag mig tvingad att gå på offensiven.

Studiens resultat visar en U-formad kurva när det gäller sjukfrånvaro från jobbet. De med en hög alkoholkonsumtion har en högre frånvaro, de med måttlig konsumtion lägre. Det överraskande är att personer som inte dricker alls också har en förhöjd sjukfrånvaro.

Slutsatsen som lätt dras av detta är att vi mår bättre av en måttlig alkoholkonsumtion än av att helt

"Det är hälsosammare att inte dricka lösningsmedel alls, än att dricka det i små mängder."

avstå. Men att det finns en korrelation mellan att vara helnykter och att ha en högre sjukfrånvaro behöver inte betyda att nykterism orsakar ohälsa.

Det kan lika gärna vara tvärt om. Det är mycket troligt att personer med olika typer av sjukdomar undviker alkohol just eftersom de är sjuka.

Studien fann även att de som avstod från alkohol oftare var fattigare, vilket kan vara en mellanliggande faktor som orsakar ohälsa.

Konceptet med en U-formad kurva har funnits länge inom forskning kring alkohol. Ofta används dessa resultat för att påstå att ett måttligt intag av alkohol skyddar mot hjärt- och kärlsjukdomar. Men när man tittar närmare återfinns ofta samma problem som i den finska studien. Samtidigt visar andra studier på riskerna med måttlighetsdrickande.

Så tills vidare tillåter jag mig själv att vara lite extrem i min övertygelse att det är hälsosammare att inte dricka lösningsmedel alls, än att dricka det i små mängder.

➕ Läs fler kommentarer från Accents redaktion på accentmagasin.se/bloggar

Kurs: Internationell avancerad – ambassadörer sökes!

Vi söker ambassadörer till vårt internationella arbete! Vill du, tillsammans med andra som brinner för global utveckling, få fördjupad kunskap och verktyg för att göra skillnad? Då ska du söka till IOGT-NTO-rörelsens kurs *Internationell avancerad* om läget i världen, utvecklingens drivkrafter, hur alkohol och droger påverkar de globala målen, alkoholindustrins roll och hur du kan bidra till en bättre framtid.

Efter utbildningen har du förutsättningar att bidra konkret till vårt internationella arbete. Du som söker ska vara beredd att lägga ned arbete och tillsammans med oss göra avtryck! Kursen består av två helg-utbildningar och en studieresa till Nepal.

Träff 1: 7–9 september 2018, Kärsögården, Stockholm

Träff 2: 1–3 mars 2019

Studieresa: Hösten 2019. Resan sker till självkostnadspris och resmålet kan förändras.

Högst antal deltagare: 15 (ansökningsförfarande)

Länk för anmälan: iogt.se/event/internationellt-avancerat/

För mer information om kursens upplägg och praktisk information kontakta: winnie.blom-jensen@iogt.se
tel 0701-90 84 61

INNEHÅLL: 20 Proffs på att förebygga – tre exempel
26 Forskaren: Johanna Gripenberg

Proffs på att förebygga

Ofta höjs röster för att satsa mer på förebyggande insatser. Men vad är det som fungerar i praktiken? Accent har träffat tre framgångsrika förebyggare.

TEXT Laura Patnaik & Eva Ekeröth ILLUSTRATION: Gunilla Hagström

Öckerö. Motiverade och kunniga föräldrar kan göra mycket för att minska ungdomars drickande. I Öckerö har andelen unga som varit berusade minskat från 42 till 12,7 procent sedan 2004.

Enligt Håkan Fransson, drogförebyggare i Öckerö kommun och pappa till Öckerömetoden, är hemligheten föräldrarna.

– Om alla vuxna i en kommun blir överens om att ingen under 18 år ska dricka alkohol är problemet med ungdomsfylleri i princip redan löst, säger han.

Håkan Fransson deltar i föräldramöten i årskurs 7–9, där han ger konkreta tips på hur föräldrarna kan försena sina barns alkoholdebut, och varför det inte är bra för barn att dricka, röka eller ta

”Vi kan se att även de vuxnas drickande minskar, ibland lika fort som barnens.”

Håkan Fransson, Öckerö

andra droger. Varje år genomförs en drogvaneundersökning, och på föräldramötena får vuxna en bild av hur situationen ser ut gällande alkohol, tobak och narkotika.

Han uppmuntrar föräldrarna att ta kontakt med varandra, göra gemensamma överenskommelser om utetider och annat, och också att alltid ringa och kolla när ungdomarna ska sova över hos varandra.

– Du älskar ditt barn över allt annat. När du nu vet hur farligt och dumt det är att ditt barn dricker måste du göra allt vad du kan för att göra det omöjligt, säger han.

I drogvaneundersökningen får barnen även frågan hur deras föräldrars alkoholvanor ser ut.

– Vi kan se att även de vuxnas drickande minskar, ibland lika fort som barnens drickande. Vad jag vet finns det ingen annan metod som lyckats med det, säger Håkan Fransson.

Han är nog med att inte prata om föräldrarnas alkoholdrickande på föräldramöten.

– Oavsett om föräldrarna är nykterister, dricker måttligt eller väldigt mycket, handlar informationen om barnens drickande. En nyckel till Öckerömetodens framgång är att vi inte lägger oss i vuxnas drickande, säger han.

Norrtälje. I november 2017 utsågs Norrtälje kommun, för andra gången, till landets bästa förebyggande kommun av CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

– Egentligen är det ganska enkelt; samsyn, samverkan och gemensamma mål är nycklarna till framgång, säger Marita Bertilsson, chef för Trygg i Norrtälje kommun, Tink.

Tink startade som ett projekt och Marita Bertilsson har lett arbetet från start.

– Visst jobbade både polisen, socialförvaltningen och andra med förebyggande arbete och trygghetsfrågor även tidigare. Men var och en jobbade på sin kammare och resultatet blev inte så bra, säger hon.

Vid skolavslutningen 2008 samlades 800 ungdomar, många av dem berusade, i Societetsparken. Den kvällen anmäldes 70 brott till polisen. Den yngsta som anmäldes var 12 år. Något måste göras och kommunen avsatte medel för ett två-årigt projekt.

Inför nästa skolavslutning fördes en dialog med alla berörda politiker, kommundienstämman, företagare, polisen – och ungdomarna själva.

– Vi frågade vad de vill göra på skolavslutningen, och de ville ha fest på Mobergs, en populär krog här i stan, med en känd discjockey. Det ordnade vi.

Polisen beslagtogs och hällde ut alkohol för ungdomar redan från lunch. För att få ut vuxna under skolavslutningskvällen anordnades en tipspromenad och lokala företag och organisationer engagerades.

– Vår tipspromenad, Walkabout, började klockan 21 i Societetsparken. Där fanns vi och en rad ideella föreningar. Promenaden gick stan runt med frågor

”Vid skolavslutningen 2008 hade vi sjuttio anmälda brott, året därpå sju, 2010 var det tre, och sedan dess har det varit noll.”

Marita Bertilsson, Norrtälje

utplacerade på strategiska platser. I parken stod kyrkan och serverade korv med bröd, skänkt av en lokal handlare, och vid 10GT-NTO-lokalen bjöds det på alkoholfria drinkar. I Pressbyrån vid busstationen serverades kaffe och kanelbullar.

Prisutdelningen skedde vid midnatt.

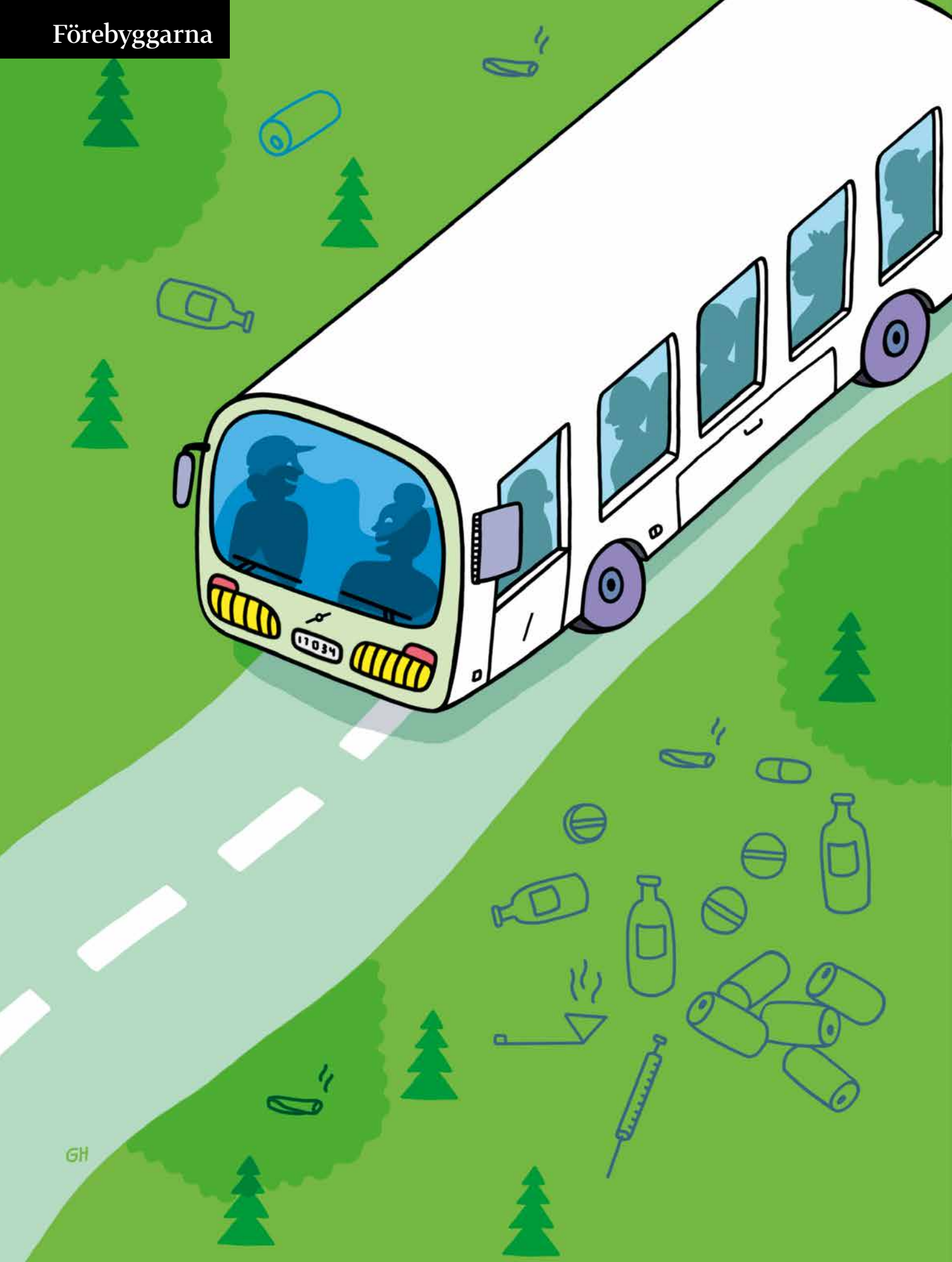
– Vi ville ju att så många vuxna som möjligt skulle stanna ute hela kvällen.

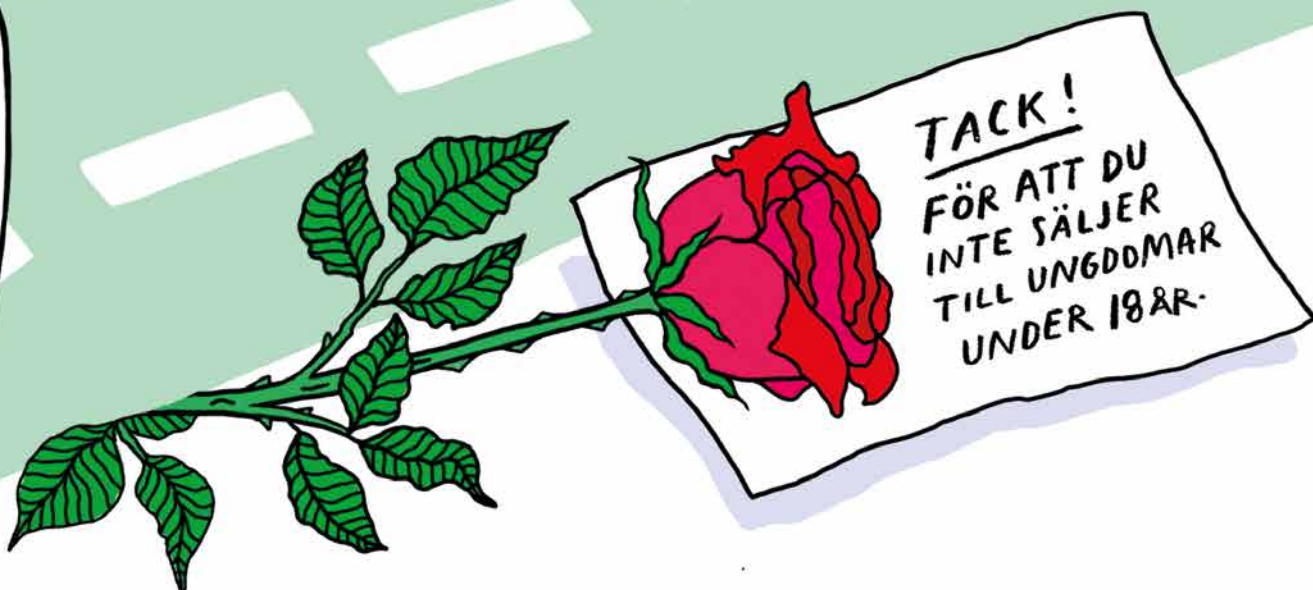
Norrtälje är en stor kommun och många har långt hem.

– För att ungdomarna skulle komma säkert hem efter festen ställde bussbolaget upp med bussar.

Hon betonar vikten av att få företagen med sig.

– Över hundra företagare har varit med. Vi har alla samma mål och jobbar tillsammans. Det sänder en tydlig signal. ►

Arbetet har gett resultat.

– Vid skolvslutningen 2009 hade vi sju anmälda brott jämfört med de sjuttio året före. 2010 var det tre anmälningar, och sedan dess har det varit noll. Numera är det en polis i tjänst, istället för som tidigare fjorton.

Glädjande är också att föräldrarna slutat förse sina barn med alkohol.

– För sådär sex-åtta år sedan var det 17,5 procent av föräldrarna som bjöd sina barn på alkohol. I vissa skolor var det upp till 25 procent. Förra året var det noll. Det är häftigt, säger hon.

Sedan 2009 finns också Mini Maria i kommunen.

– Vi har utbildat både invånare och tjänstemän att de ska anmäla minsta oro dit, till oss, till polisen eller socialtjänsten. Hos Mini Maria får man alltid tid dagen efter. Man är mest benägen att ta emot hjälp när man befinner sig i kris.

Sedan 2010 är Tink en fast verksamhet som även fått ansvar för de ”hårdare” trygghetsfrågorna som dålig belysning, skymmande buskar etcetera. Arbetet underlättas av att alla som arbetar med trygghetsfrågor samlats under samma tak: två fältsamordnare, en integrationsstrateg, en strateg för våld i nära relationer, två föräldraskapsstödare, en kommunikatör, en folkhälsostrateg, en brottsförebyggare och en chef.

Man har också genomfört invånardialoger som visat att det är busstationerna som invånarna upplever som de otryggaste platserna i kommunen.

– Vänthallen i Hallstavik var ett tillhåll. En del var påverkade och det hände att de

”Kontrollköpen ger resultat, ju fler som görs desto bättre resultat ser vi.”

Gabriella Luoma, Farsta

uppträdde hotfullt mot dem som väntade på bussen.

Där har man nu byggt om och skapat ett kommunalt kontaktcenter.

– Vi har också hyrt en lokal intill där vi har olika verksamheter, som föräldrabildning.

Farsta. 2017 fick preventionssamordnaren Gabriella Luoma och hennes arbetsgivare Farsta stadsdelsförvaltning Stockholm socialförvaltnings tillsynspris. Gabriella Luomas mål är att minderåriga inte ska få tag i folköl och tobak. Alla som säljer folköl eller tobak: kiosker, kvartersbutiker eller stora kedjor, får minst ett besök årligen. De som ligger där ungdomar befinner sig, som till exempel vid skolor, kan vänta sig fler besök.

– Butikerna ska veta att vi har ögonen på dem, säger Gabriella Luoma.

Hon arbetar bland annat med kontrollköp, där hon låter ungdomar som fyllt 18 år, men ser yngre ut, att köpa folköl eller tobak. Om de får handla utan att personalen kollar deras id-handlingar talar Gabriella Luoma direkt med butiksägaren.

– Ofta är de lite skamsna och kan skylla på att det var många i kö, eller att de såg att ungdomen är 18, säger hon.

Vid ett tillsynsbesök följs ett protokoll med olika punkter, som butiken sedan får en kopia av.

– Kontrollköpen ger resultat, ju fler som görs desto bättre resultat ser vi. Det är flera som tar legitimation nu, men det är ett långsiktigt arbete, säger Gabriella Luoma, som även delar ut informationspärmar om vad som gäller vid försäljning av folköl och tobak till butikerna, samt de egenkontrollprogram som de ska göra.

De butiker som följer reglerna får ett brev där det står ”Tack för att ni inte säljer till ungdomar under 18 år”. ☺

HÄR FINNS FÖREBYGGARNA

- **Öckerö** är en skärgårdskommun belägen väster om Göteborg, med 13 000 invånare.
- **Norrtälje** är en kustkommun i Uppland, öster om Uppsala, och har 60 000 invånare.
- **Farsta** är en stadsdel i södra Stockholm, i den del som ligger i Södermanland, och har 45 000 invånare.

”Lokalt arbete nödvändigt”

Lokalt förebyggande arbete mot alkohol och narkotika är ett nödvändigt komplement till en aktiv politik. Det säger forskaren Johanna Gripenberg.

TEXT OCH FOTO Eva Ekeröth

Hon är mycket kritisk till att det inte finns någon myndighet som samordnar och förvaltar goda exempel inom förebyggande arbete. Och Johanna Gripenberg bör veta. I snart tjugo år har hon arbetat med frågorna på STAD.

– På läns- och lokalnivå finns samordnare, men nationellt finns det ingen som har ansvar att förvalta de metoder som visat sig ha effekter, säger hon.

Sedan 1995 har STAD jobbat för att utveckla, implementera och sprida metoder som fungerar.

– Arbetet måste rikta in sig på att begränsa såväl tillgång som efterfrågan. Kanske måste man också påverka samhällets normer. Att begränsa tillgängligheten exempelvis genom priset vet vi är mest effektivt, men även lokalt kan man minska tillgången, säger Johanna Gripenberg.

Hon beskriver processen för ett framgångsrikt förebyggande arbete:

– Först och främst måste man göra en kartläggning av problemen, och därefter en behovsanalys. Sedan identifierar man nyckelaktörer. Det krävs också en bra strategisk plan och tydliga, gemensamma mål. Med ett bra grundarbete blir insatserna så mycket bättre, säger hon.

Hon påpekar att en viktig framgångsfaktor är att mobilisera lokalsamhället.

– Att hitta de viktiga aktörerna och få dem med sig är ett måste. Alla ska känna sig delaktiga, säger hon.

Det är inte alltid självklart vilka som bör vara med.

JOHANNA GRIPENBERG

Forskare vid **Karolinska institutet** och chef för **STAD**, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem.

– Men det är värt att lägga möda på att identifiera dem, säger hon.

Det är viktigt att träffas regelbundet anser hon.

– Man måste ha en samordnare som kallar till mötena och protokollför besluten. På STAD har vi till exempel skrivit avtal med alla samarbetsparter i vårt arbete i krogmiljön. På det viset blir det mindre personbundet och mindre risk att aktörerna inte förstår vad de ska bidra med om någon slutar.

Sedan gäller det att hitta ställen där man når målgruppen.

– Skolan är en populär arena, men det är ju unga vuxna som dricker mest och dem når man inte där. Krogen är däremot en mötesplats som lockar alla grupper av unga. Andra arenor kan vara universitet och högskolor, festivaler, idrotts-evenemang, träningsanläggningar och ungdomsmottagningar.

Uppföljning och utvärdering är andra nödvändiga moment.

– Dels måste man följa upp under processen och kanske revidera planen. Dels måste man utvärdera effekterna. Det är inte alltid lätt att bevisa att något haft effekt. Med Ansvarsfull alkoholservering började vi i en stadsdel i Stockholm och kunde visa att våldsbrotten där

minskade med 29 procent, jämfört med intilliggande stadsdelar. För varje satsad krona tjänade samhället 39 kronor i form av minskade kostnader.

Det är inte alltid ett enskilt projekt i en kommun har möjlighet att göra egna undersökningar för kartläggning och utvärdering.

– Men ofta finns det redan lokala data, skolundersökningar, akutsjukvårdsdata, ungdomsdata eller uppgifter om trafik-onykterhet, som man kan få tillgång till. Vi måste kunna visa att det vi gör har effekt, säger hon.

För små kommuner med begränsade resurser är samverkan med grannkommuner ett utmärkt alternativ. Att rapportera tillbaka till skattebetalarna, om det är de som finansierar arbetet, anser hon är en skyldighet.

– Media är en viktig kanal för att öka medvetenheten om vilka problemen är, och få stöd för de åtgärder man vill göra. Dessutom kan man uppmärksamma och påverka beslutsfattare den vägen, säger hon.

Att arbeta långsiktigt är viktigt.

– Att förändra människors beteende, särskilt vuxnas, är svårt och tar tid, liksom att mobilisera lokalsamhället, säger hon.

Hon framhåller att man redan i starten ska tänka på fortsättningen.

– Om resultatet blir bra vill man ju att arbetet fortsätter. Därför är det viktigt att redan från början fundera över hur verksamheten ska finansieras när projektmedlen tagit slut. ☘

Långsiktighet är viktigt, anser Johanna Gripenberg, chef för STAD och forskare på KI.

12

Steg för att förebygga

- ▶ Kartläggning.
- ▶ Behovsanalys.
- ▶ Identifiera nyckelaktörer.
- ▶ Mobilisera lokalsamhället.
- ▶ Gemensam målformulering och handlingsplan.
- ▶ Regelbundna träffar som dokumenteras.
- ▶ Samarbetsavtal med partners.
- ▶ Hitta rätt arenor.
- ▶ Följ upp, revidera och utvärdera.
- ▶ Tipsa media.
- ▶ Satsa långsiktigt.
- ▶ Tänk på fortsättningen redan från början.

Källa: Johanna Gripenberg

Expedition 50 – Sex steg på vägen

Kongressen 2017 beslöt att göra en översyn av IOGT-NTO:s organisation inför femtioårsjubileet 2020. Därav namnet Expedition 50. Bakgrunden är att medlemsantalet sjunker och att distrikt och föreningar vittnar om att det är allt svårare att engagera medlemmarna.

TEXT Eva Ekeröth ILLUSTRATION Maja Lindberg

FRITT FRAM FÖR DIREKTDEMOKRATI

Hur den demokratiska processen på kongresserna ska se ut framöver ses nu över av demokratiutredningen, liksom hur man ska utveckla de demokratiska inflytelseformerna generellt i organisationen. För distrikten gäller att de är fria att besluta om direktdemokrati på årsmötet, det vill säga att alla medlemmar kan delta med rösträtt. Kongressen uppdrog också åt förbundet att utreda om förtroendeuppdrag ska vara tidsbegränsade i organisationen. Den frågan är färdigutredd och förslaget är att tidsbegränsning inte ska införas, men att valberedningsinstruktionerna ska göras tydligare.

DISTRIKT KAN FÅ AVLASTNING

De distrikt som önskar får nu administrativ avlastning. För närvarande gäller det lönehantering och ekonomi, men framöver kan även IT och telefoni bli aktuellt.

SEX NYA KONSULENTTEAM

Kongressen beslutade att distriktskonsulenterna skulle övergå till att bli centralt anställda, för de distrikt som så önskar. Det har genomförts för alla utom två. Konsulenterna är indelade i sex team: norr, mitt, öst, väst, sydost och syd. Varje konsulent ansvarar både för ett geografiskt område och ett fokusområde, värvning, politik, sociala frågor eller integration. De distrikt som fortfarande har arbetsledande funktioner kan få stöd av förbundskansliet i sin arbetsledning.

UTVECKLA OCH STÖTTA ENGAGEMANG

För att öka engagemanget bland medlemmarna är tanken att hitta nya sätt att bilda föreningar, nätverk och andra engagemangsformer än geografiskt baserade lokalföreningar. Förbundet utvecklar förutsättningar och stödstrukturer för att underlätta. Har du en god idé är det bara att sätta igång! För att undvika att medlemmar lämnar förbundet ska fler kontakter tas. Förbundskansliet håller för närvarande på att se över rutinerna för att systematisera kontakterna och undvika att krockar sker mellan förbund, distrikt och föreningar.

23 DISTRIKT FÖRESLÅS BLI ÅTTA

Förbundet fick i uppgift att utreda förutsättningarna för att bilda större distrikt och ett förslag är nu ute på remiss. Det innebär att de nuvarande 23 distrikten slås samman till 8. Utredningen skulle också se över distriktens roll, och förslaget innebär att distriktens uppgifter breddas och inkluderar att engagera och organisera enskilda medlemmar. Detta vid sidan av att ge stöd till föreningar, samt metod- och verksamhetsutveckling. Skrivningen om distriktsråd föreslås strykas i stadgarna. Istället ska distriktsstyrelsen ha i uppdrag att samordna och samarbeta med rörelsens andra förbund.

BRA LOKALER PÅ VIKTIGA ORTER

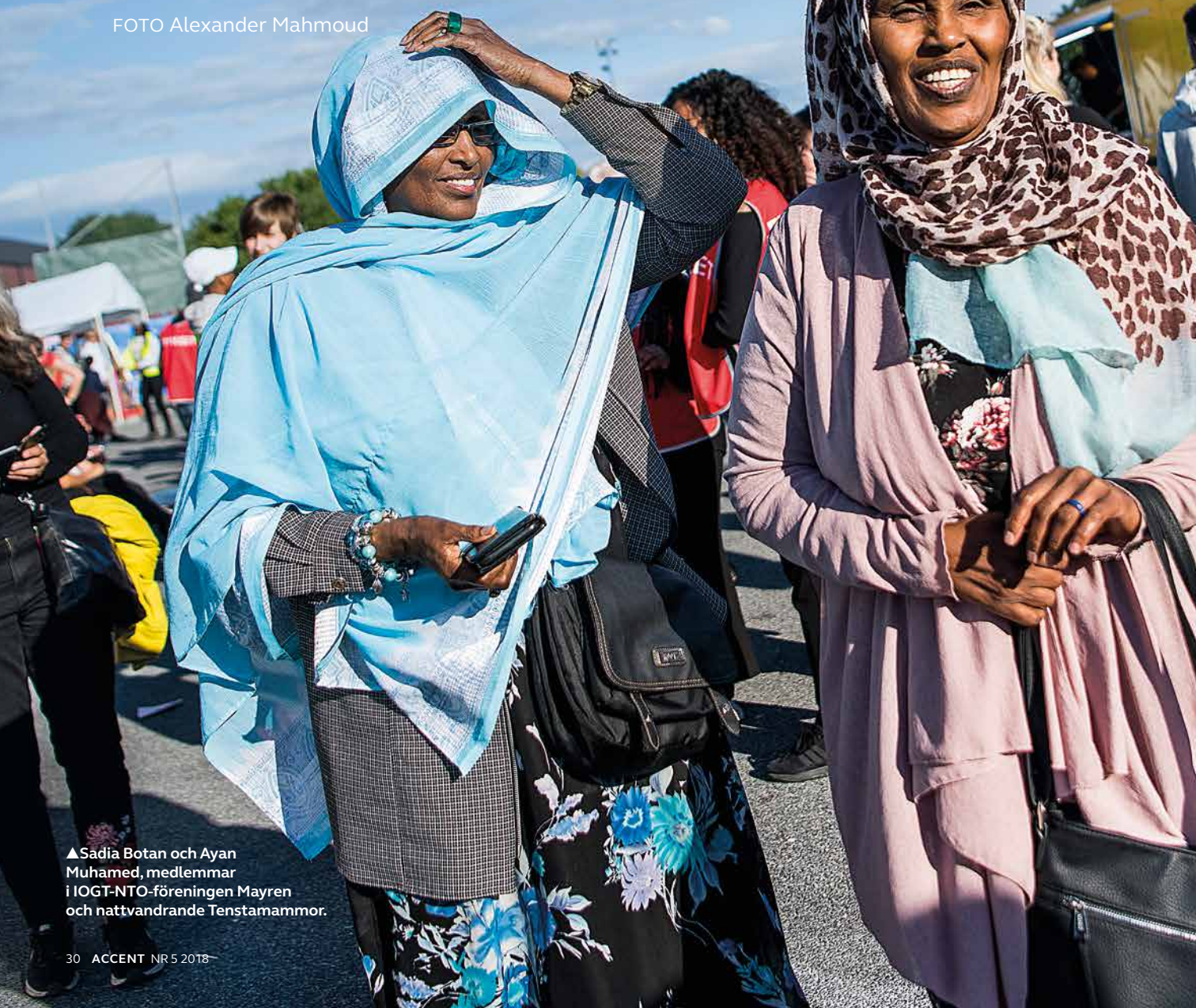
Förbundet har antagit en fastighetsstrategi i enlighet med kongressens beslut. Syftet är att IOGT-NTO ska ha ändamålsenliga lokaler på strategiskt viktiga orter.

Vägen till

Den 9 september är det riksdagsval, ett viktigt vägval för Sverige. Accent har besökt fyra IOGT-NTO-föreningar från Vännäs i norr till Malmö i söder för att ta tempen på valrörelsen.

FOTO Alexander Mahmoud

▲Sadia Botan och Ayan Muhamed, medlemmar i IOGT-NTO-föreningen Mayren och nattvandrande Tenstammor.

valet

Foto: Jens Wingren

2018-05-12

📍 Vännäs

► **Vännäs**, som ligger tre mil väster om Umeå, har strax under **9 000 invånare**. Orten har varit en järnvägs-knut, under det tidiga 1900-talet sysselsattes en stor del av invånarna inom järnvägen.

Det är bara den 12 maj, men ändå nära 20 grader varmt i lilla Vännäs. En man med grått halvlångt hår och skinnjacka tar sig från Systembolaget till parkbänken utanför Coop med hjälp av sin rullator. Ett stenkast bort dundrar ett godståg förbi.

– Vi kom hit med tåget, 1891. Föreningen Lantärnan i Vännäs startades samtidigt som tåget kom till orten. Det var några som tyckte att rallarna drack för mycket, säger Björn Hansson, ordförande för Umeåregionen.

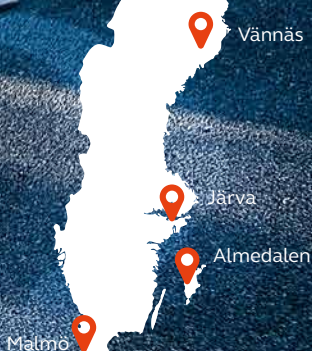
IOGT-NTOS lokal Träffpunkten i det gamla stationshuset är så central man kan tänka sig. Här hyr även Korpen in sig, och håller ett tiotal träningspass i veckan.

– Vi ville göra stationshuset till en mötesplats för ideella organisationer och andra.

– Det är föreningstättare här än i Umeå. Och kontakten mellan föreningarna är god, säger Björn Hansson.

I den gamla ankomsthallen har föreningen Möjliggörarna lagt upp kläder som säljs till förmån för biståndsprojekt i Litauen. De samlar in allt från gräsklippare och tvättmaskiner till barnkläder och leksaker.

Under våren har det stormat en del kring Willy Pettersson, en av de mest drivande inom Möjlig-

görarna, och även ett bekant ansikte på kamratstödet Bakfickan i Umeå. Efter att ha ställt upp som lokal representant för Sverigedemokraterna blev han senare utkastad från partiet. Björn Hansson vill helst inte prata politik med Willy Pettersson.

– Jag känner honom sen gammalt, vi har brottats mycket under åren, och han har ju ett enormt engagemang, konstaterar han.

Björn Hansson är aktiv Socialdemokrat och står på valbar plats i kommunen.

Björn Hansson

Han funderar på om det verkligen är rätt att isolera Sverigedemokraterna så som IOGT-NTO valt att göra.

– Men det har ju förbundet bestämt att det ska vara så, säger han.

Inför valet kommer IOGT-NTO i Vännäs att fokusera på Alkohol och våld utifrån den forskarrapport

Foto: Jens Wingren

Björn Hansson framför Stationshuset i Vännäs.

som togs fram av förbundet Svenska läkaresällskapet och CERA i höstas.

Och veckan efter temadagen ska P4 Västerbotten komma till stationshuset för att hålla politikerutfrågning inför valet. Björn Hansson hoppas att IOGT-NTO ska få utrymme för sina frågor i sändningen.

– Det är bra att media har hittat oss och vill vara med oss, säger han.

Närmare valet kommer föreningen att finnas på plats under stadsfesten Vännäs-dagarna, ett bra tillfälle att värva medlemmar menar Björn Hansson. Lantärnan har länge haft en ambition om att uppnå 100 medlemmar, men i många år har man legat stadigt på mellan 70 och 75.

– Där är ju utmaningen att få in restanterna (de som inte betalat sin avgift), säger Björn Hansson, som gärna sett mer engagemang på orten.

– Det finns för många anonyma nykterister, säger han.

Jens Wingren

▼ Järvaveckan samlar allt fler, men lyckas fortfarande vara en genuin mötesplats för människor i alla åldrar och samhällsklasser.

2018-05-22

Malmö

► **Malmö** är med cirka **300 000 invånare** Sveriges tredje största stad. Staden har ett rykte om sig att plågas av kriminalitet och utbredd drogförsäljning.

Bakom en ståldörr en trappa ned i källaren i ett tegelhus ligger IOGT-NTO:s lokal. Den lokal som föreningen eftertraktat tillföll en restaurang med fullständiga rättigheter och populär uteservering. Här i källaren skulle Drogekampen ha ägt rum just i ikväll. Men så blev det inte.

Jenny Bolting är ordförande för IOGT-NTO-föreningen i Malmö och även stadens Junisordförande. Hon kontaktade kommunpolitikerna i staden under våren för att arrangera Drogekampen, men i sista stund drog sig flera ur.

– Vänsterpartiet och Socialdemokra-

terna verkade ändå intresserade av att träffas vid något annat tillfälle. Så det finns intresse, säger hon.

– Det kanske blir någon politikerträff närmare inpå valet, säger Per Wihlborg, ordförande för Skåne och Blekinges distrikt.

Den lilla lokalen inhyser ett pentry och det finns en pysselhörna för junisarna, vars alster pryder väggarna. En mer lockande lokal är föreningens dröm.

– Vi är en stor förening. Men vi är inte jättemånga som är aktiva, säger Per Wihlborg.

Jenny Bolting

Av föreningens 160 betalande medlemmar är det en handfull som deltar i möten och hjälper till att planera aktiviteter. På vissa arrangemang kan ett

80-tal dyka upp.

– Vi borde kunna dra mer folk i en stad

Foto: Jens Wingren

Ordenshuset i Malmö.

av Malmös storlek, säger Jenny Bolting.

Inför förra valet gick Liberalerna i Malmö ut med att de ville legalisera cannabis.

Malmö stad var tidiga med att genomföra sprutbytesprogram för missbrukare och regionen Skåne var också en bidragande faktor till att dra igång debatten om gårdsförsäljning av alkohol förra hösten. Men Per Wihlborg tror inte nödvändigtvis att

Per Wihlborg

Malmö är en mer drogliberal stad än andra, trots närheten till Danmark. ►

▼ Diana Kiros och Leila Fridberg White tar tillfället att framföra sina åsikter.

– Det har ju en logisk förklaring det här med gårdsförsäljningen. Av de vingårdar vi har i Sverige så skulle jag tippa på att 90 procent ligger här i Skåne. Alkoholfrågan är stor, men jag tror inte att den skiljer sig från övriga Sverige, säger han.

Björne Bergmark

Däremot så tror han att det är svårare att påverka politiken i en större stad som Malmö. – Om man tittar på våra medlemmar så hade ju fler av dem varit politiskt aktiva i en stad som Ängelholm eller Hässleholm.

Björne Bergmark har ett förflutet med missbruk och målar upp en bild av Malmö som en stad som till stor utsträckning styrs av kriminella gäng, och droger säljs öppet.

– Drogerna är bara en del av problemet. Politikerna har ingen möjlighet att komma åt drogerna om man inte kommer

Foto: Jens Wingren

Ett soligt Malmö.

tillrätta med gängen, säger han.

Malmö har länge varit en socialdemokratiskt styrd kommun, men Skåne är också ett starkt fäste för Sverigedemokraterna. Men för IOGT-NTO i Malmö är det inte något som föranlett en kompromiss när det gäller förbundets förhållningssätt till partiet.

– Ur vårt perspektiv är ju SD:s frammarsch inget positivt. Vi har inte samma värderingar, säger Jenny Bolting.

Jens Wingren

2018-06-12

📍 Järvaveckan

► **Järvaveckan** startade för tre år sedan på initiativ av Ahmed Abdirahman, som grundade den ideella föreningen The Global Village. Syftet är att minska avståndet mellan folk och folkvalda genom möten.

På vägen till Spånga idrottsplats passerar tutande bilar, jublande studenter hänger ut genom nedvevade fönster.

– Det finns många duktiga ungdomar här som sköter sig och tar studenten, men de får inga jobb. Jag känner så många som är arbetslösa och det är inte bra, säger Ayan Mahamed, fritidsledare på Blå huset i Tensta, och engagerad i IOGT-NTO-föreningen Mayren.

Föreningen startades av Sadia Botan 2016. De vänder sig främst till tonårsflickor, i syfte att stötta dem att leva ett

▼ **Många vill prata med Sadia Botan, här Ann-Margarethe Livh, bostads- och demokratiborgarråd i Stockholm, och bosatt i området.**

nyktert och drogfritt liv, att skaffa sig utbildning och gå starka ut i samhället.

Sadia Botan, bor i Tensta sedan 18 år. Det är andra gången hon besöker Järvaveckan.

– Det är jättefint och bra att det ordnas saker här, säger hon.

Hon har bott på flera håll i Sverige sedan hon kom hit från Somalia för snart 30 år sedan, bland annat i Nybro.

Ayan Muhamed

– Jag ångrar att jag flyttade från Nybro. Jag älskar mitt område, men jag bor på bottenvåningen och det är ofta människor som rör sig utanför på nätterna, billarm och tutor som stör. I Nybro var det lugnare, där hade jag kunnat studera och blivit något. Här blir jag ingenting, säger Sadia Botan, som är arbetslös.

Det är dock tydligt att hon och Ayan Mahamed är välkända i området. Många

kommer fram och hälsar, kramas och pratar. Flera berömmar deras insatser, inte minst som nattvandrande Tenstammamnor.

En manlig bekant, som inte vill säga sitt namn, slår sig ned och de diskuterar drogpolitik; att det behövs mer resurser för att stoppa smugglingen, att bönder som odlar droger bör få omställningsstöd för att odla andra grödor, och att arbetsgivare ska kunna säga upp den som trots varningar inte slutar använda droger.

Migration/integration är dagens tema på Järvaveckan. Sadia Botan säger att hon velat bli politiker:

– I Sverige pratas mycket om integration, men det här är inte integration. Det här är segregation, säger hon och sveper med armen upp mot husen i Rinkeby och Tensta.

– Vi har kulturkrockar och klanproblem här, konflikterna mellan olika grupper har flyttat med oss till Sverige. Vi behöver svenskar här, vi behöver mer regler och

svensk kultur, och vi vill ut i det svenska samhället säger hon, och hyschar åt en grupp tonåringar som pratar och skrattar en bit bort.

Sadia Botan stora hjärtefråga är kvinnlig omskärelse.

– Det är en stor tabufråga, och det är svårt att nå ut och fram. Jag ber ständigt männen som talar på fredagsbönen i moskén att ta upp att omskärelse är förbjudet, säger hon.

Sadia Botan

På stora scenen är det snart dags för Kristdemokraternas partiledare Ebba Busch Thor.

– Politikerna kommer hit och pratar när det är val, inte annars, säger Ayan Mahamed.

Hon och Sadia Botan tror att Järvaveckan kommit för att stanna:

– Nästa år ska vi ha ett eget tält här, informera och värva medlemmar!

Ulrica Ambjörn

▼ Medborgarpanel om integration.

Järvaveckan

2018-07-02

Almedalen

► **Almedalsveckan** firar 50 år. Det var 1968 som Olof Palme första gången sommartalade i Visby. Antalet evenemang har ökat för varje år, och var i år uppe i 4 217 arrangemang av 1 923 arrangörer. Antal besökare var 45 000.

I Soberian, tältet i Visby där flera organisationer ordnar seminarier under Almedalsveckan, råder full aktivitet. Sladdar dras och strålkastare hängs upp. Om några timmar måste allt vara klart. Då är det invigning.

– Jag har jobbat sedan i fredags. Det var en särskild utmaning att få hit 1 200 kilo Almedalsdricka, säger Christian Lewander.

Han är medlem i IOGT-NTO-föreningen Oscars minne på Gotland och arbetar som verksamhetsutvecklare för Nykter-

hetsrörelsens bildningsverksamhet, NBV. Det är andra året han är funktionär på Almedalsveckan.

– Jag anställdes för ett år sedan och en av mina första arbetsuppgifter var att bygga en bardisk, säger han och ler.

När tältet är färdigt är det dags att åka och hämta snittar och kaffe. Han kommer tillbaka bärande på en oroväckande bräcklig stapel kaffe. Men allt går bra. Invigningen är välbesökt, snittarna räcker och omdömena om årets Almedalsdrink, som lanseras vid tillfället, är mycket goda.

Christian Lewander

Källe Kjellin avstår från att smaka.

– Jag gillar inte när det liknar alkohol. Det spelar ingen roll om det är på flaska, som i år, eller i glas. Det har med min bakgrund att göra, men sedan 1992 har jag varit nykter, säger han.

Nu är han medlem i Heimdall, Sudrets

kamratstödsförening i Hemse på Gotland. Både Christian Lewander och Källe Kjellin deltar i IOGT-NTO:s och Tollare folkhögskolas utbildning i alkoholpolitik. Kursen avslutas under Almedalsveckan och deltagarna har till uppgift att besöka seminarier, lyssna, lära, ställa kloka frågor, och försöka få igång samtal och diskussioner.

– Jag hoppas bidra till att några får syn på "elefanten i rummet", alkoholen. Det här är ett fantastiskt tillfälle att möta politiker, säger Christian Lewander.

Kursdeltagarna delar upp sig på olika seminarier. Christian Lewander försöker fokusera på sina seminarier, men ibland måste han gå ifrån och ta telefonsamtal om något problem i Soberian.

– Jag känner mig lite splittrad, säger han.

När Almedalsveckan går in på andra dagen har både han och Källe Kjellin fått lite mer inblick i hur det fungerar och Christian Lewander funderar över hur man ska nå ut.

▼ **Järvaveckan** bjöd på många aktiviteter för barn och unga. Här roar sig Ahmed.

– Det är en härlig atmosfär och många intressanta seminarier här, men hur når vi ut till dem som inte redan är frälsta?

Källe Kjellin konstaterar att alkoholfrågan inte märks särskilt mycket i de politiska diskussionerna.

– Det är en icke-fråga. Politiskt verkar alkoholfrågan vara död, säger han.

Men uppgiven är han inte.

– Politikerna måste vakna. Lokalt har vi startat ett samarbete mellan IOGT-NTO, NBV och Anhöriga mot droger som vi kallar "Vem bryr sig". Vi bjuder in politi-

ker och organisationer regelbundet till träffar. Det fungerar fantastiskt bra, säger Källe Kjellin.

Källe Kjellin

Christian Lewander tycker att både kursen han gått och dagarna i Almedalen har givit

honom inspiration.

– Efter det här tänker jag att det är dags för oss att ta ton. I går började jag

Foto: Eva Ekeröth

Att tänka på kaffe är en av många uppgifter som volontär.

faktiskt skriva en insändare. Vi måste jobba lokalt med tillgängligheten. Även om vi är en turistö behöver det inte innebära att alkoholen ska flöda. Vi kommer

att jobba inför valet, både i IOGT-NTO och inom ramen för "Vem bryr sig", säger han. ☺

Eva Ekeröth

IOGT-NTO: Alkohol försämrar tryggheten

Alkohol och våld är frågan som IOGT-NTO vill prioritera i samtal med politiker – även efter valet.

Frågan är i högsta grad aktuell, anser IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero.

– Alla partier pratar om trygghet, men främst talas det om poliser och deras utrustning och verktyg. Ordet alkohol tar inte en politiker i sin mun i sammanhanget. Lyckligtvis har vi vår rapport om alkohol och våld som vi kan ha nytta av för att föra in alkohol i debatten, säger han.

Rapporten han syftar på är den forskarrapport som IOGT-NTO, i samarbete med Svenskaläkaresällskapet och CERA, låtit en grupp internationella forskare ta fram. Rapporten visar ett tydligt samband mellan alkohol och våld.

Johnny Mostacero tycker att politiker-na har skygglappar.

Foto: Nathalie C. Andersson

Johnny Mostacero

– De jobbar med plåster istället för att komma åt orsakerna bakom våldet.

Han tycker att det är svårt att nå fram.

– Vi har lyckats få några debattartiklar publicerade och många av våra medlemmar gör stora insatser. Bland annat har vi ju 19 alkoholpolitiska grupper runt om i landet med specialintresserade medlem-

mar. Många kommer att besöka valstugorna och prata med dem som står där.

En fråga som däremot är uppe i valet är gårdsförsäljningen av alkohol.

– Eftersom alkohol är en bidragande faktor till våld hamnar vi i bakvatten på riktigt om vi öppnar för något som riskerar monopolet, säger han.

Två statliga utredningar har visat att det är oförenligt med monopolet att låta producenter sälja sina egna produkter.

– Försäljning från de vingårdar och mikrobryggerier som finns i landet tror jag inte skulle påverka konsumtionen särskilt mycket. Problemet är att man inte både kan ha monopol och tillåta andra försäljningskanaler, säger han. ☺

Eva Ekeröth

➕ Läs om var riksdagspartierna står på accentmagasin.se/tag/val2018

Foto: Gabrielle Rose, Flickr, CC BY 2.0

Tjänster dras in när lotteriintäkter minskar

IOGT-NTO-rörelsen förbereder sig för nedskärningar när Miljonlotteriets intäkter minskar.

Ekonomi IOGT-NTO:s kansli ska spara 7,5 miljoner kronor.

Eva Blomqvist, kassör i förbundsstyrelsen, vill inte spekulera i hur mycket överskottet från rörelsens egna lotteri, Miljonlotteriet, kan minska i år.

– Mycket talar för att vi kommer få jobba utifrån en mindre intäktsram, säger hon.

Den svenska spelmarknaden har ökat i omfattning, men de flesta aktörer backar till förmån för internetjättar som agerar från utlandet. Miljonlotteriet har även haft svårt att rekrytera kunder via telemarketing efter stämningen från Konsumentombudsmannen i vintras.

I Nykterhetens scoutförbund, NSF, blir 15 tjänster 12.

– Vi fick en prognos inför förbundsstyrelsemötet i maj. Budgeten för 2019 var redan underfinansierad så vi behövde agera direkt, säger generalsekreterare Linn Ternefors.

Hon säger att NSF, liksom resten av

rörelsen, försöker hitta fler sätt att finansiera verksamheten.

IOGT-NTO:s juniorförbund, Junis, har inte planerat några uppsägningar än.

– För oss handlar det också om statsbidraget, säger generalsekreterare Linda Tjälldén.

Junis arbetar med att söka andra inkomstkällor och tror mycket på rörelsens gemensamma insamlingsverksamhet.

Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, skär ner sin budget med tio procent, närmare två miljoner kronor. På personalsidan innebär det att sju tjänster försvinner.

– På förbunds nivå tittar vi på om initiativ som Popbox kan vara en alternativ finansieringsmodell. Jag tror inte att man ska ha panik. Vi ökar i medlemsantal och verksamhet. Nu vill vi försäkra oss om att det inte uppstår problem med ekonomin längre fram, säger generalsekreterare Samuel Somo.

Jens Wingren

Ny cirkel om Astrid Lindgren

Studiecirkel NBV har lanserat en ny studiecirkel: *Astrid Lindgren – Sveriges främsta exportvara.*

Materialet togs fram i tryckt form i slutet av 1980-talet, men har uppdaterats och kompletterats. Det digitala formatet ger också möjlighet att genomföra cirkeln på distans.

Eva Ekeröth

Fyra miljoner till livsstilsbytte

Nytt projekt IOGT-NTO Sollentuna har fått fyra miljoner från Arvsfonden. Pengarna ska användas till att hjälpa unga människor ur en destruktiv livsstil. Under tre år kommer föreningen ordna motionsgrupper, där personer ska kunna samlas i en ny gemenskap kring löpning.

Projektet kommer även erbjuda samtalsgrupper där personer som kliver ur ett beroende kan bearbeta sorg eller trauman som kan uppkomma vid livsförändringar.

Nathalie C. Andersson

IOGT får möjlighet att påverka i FN

WHO IOGT International är nu officiell partner till Världshälsoorganisationen.

– Vi känner oss hedrade. Det ökar våra möjligheter att vara en röst för en alkoholpolitik som bidrar till global hälsa och utveckling, säger Kristina Sperkova, ordförande för IOGT International.

Anna Fredriksson

Medlemmen Jenny Gustafsson

Hur är du engagerad?

– Jag är sekreterare i styrelsen för IOGT-NTO Hisingen. Jag försöker vara med på träffarna, ta fram program och bidra på det sätt jag kan. Många är gamla, men jag är ung och har tid och ork att ge, och då vill jag ge av den tiden där. Tidigare har jag jobbat på det sociala företaget Vännplatsen second hand i Göteborg, nu brukar jag vara där ideellt och röja eller stå i kassan. Det är en viktig verksamhet.

Vad betyder engagemanget för dig?

– Jag är född in i rörelsen, så mitt medlemskap har varit med mig i hela mitt liv. Det är en del av min identitet. Jag tror att först är nykterheten självklar, sedan ifrågasätter man den. Nu har jag mognat in i det och tycker att nykterheten är en väldigt viktig del av min person.

Vad är det viktigaste med ditt medlemskap?

– Att jag bidrar med samhällsnytta. Just nykterist kan jag vara ändå, men jag gillar att när jag är medlem så når min röst längre. Jag är stolt över IOGT-NTO:s arbete, jag gillar att vi försöker påverka högt och lågt. Nu gäller det att fortsätta hålla trycket gällande politiken, så vi inte backar ner.

Text och foto: Nathalie C. Andersson

Ålder: 44 år. Bor: Göteborg. Familj: Man.
Gör: Skolsekreterare på Wendelsbergs
folkhögskola.

“När jag är medlem
når min röst längre”

Foto: Nathalie C. Andersson

Hallå där:
Irma Kilim

1 Vad hoppas du uppnå som drogpolitisk chef på IOGT-NTO?

– Att vi ska bli effektivare och kunna ha ännu roligare på jobbet. Externt vill jag att alla våra uttalanden och beslut baseras på forskning och involverar medlemmar lokalt.

2 Hur ska det gå till?

– Fantastiska personer här på kansliet har organiserat 19 drogpolitiska grupper runt om i landet. De ska förhoppningsvis bli fler och starkare. Vi ska hjälpa dem att göra kartläggning av deras egna kommuner och vad som behöver göras där. Du som vill vara med kan kontakta mig eller Anders Karlsson här på kansliet, så hjälper vi till att placera in dig i rätt grupp.

3 Vilken är den viktigaste drogpolitiska frågan?

– Att vi får behålla alkoholmonopolet. För att klara det måste vi både vara tydliga och snabba i vårt arbete. Det finns starka krafter som motarbetar monopolet, men vi har statistiken, forskningen och majoriteten av svenska folket på vår sida. Sedan tycker jag väl att reglerna för alkoholreklam kan få återgå till att bli som de var tidigare. Så det finns mycket att göra.

Tipsa om din förening!

Mejla accent@iogt.se och berätta om verksamheten.

En vecka för anhöriga

Projektet "Ett gott liv" är igång. Anhöriga samlades på IOGT-NTO:s sommarhem utanför Göteborg.

Anhöriga Sillviksbadet är Hisingens mest lättillgängliga badstrand. Bakom en klippa, skyddad från badarna, sticker en vit byggnad upp. Det är IOGT-NTO:s sommarhem Sillvik, där projektet *Ett gott liv* arrangerar anhörigvecka veckan efter midsommar. Anläggningen består av en storstuga med kök och matsal, flera små stugor och en barack med toaletter. Nicklas Kartengren rattar projektet sedan årsskiftet. Till sin hjälp har han Tina Hermansson, anhörigkonsulent i stadsdelsförvaltning Centrum i Göteborg.

Projektet är ett så kallat idéburet offentligt partnerskap, ior, vilket betyder att civilsamhället samarbetar med kommunen på ett område där det inte finns en kommersiell marknad.

– Många andra arrangerar anhörigkurser eller barnaktiviteter, men det är insatser som förr eller senare tar slut, säger Nicklas Kartengren.

Även efter kursen kan det finnas ett behov av att prata och hitta meningsfulla fritidssysselsättningar för anhörigfamiljer.

– I IOGT-NTO är vi duktiga på att arrang-

era familjeaktiviteter. Samtidigt är det ett sätt för oss att nå ut till nya grupper. Anhöriga ligger ju nära vårt fokusområde, säger Nicklas Kartengren.

Veckan är ett första test för att se om man kan skapa mötesplatser och möjlighet till gemenskap för människor som lever med en missbrukande anhörig. Det finns fortfarande ett starkt stigma kring missbruk och vissa har varit tveksamma till att delta i veckan på grund av det.

– Det är som att folk fortfarande tänker att någon som missbrukar får skylla sig själv, säger Linda Wahlström, som deltar tillsammans med dottern Ella, 3 år.

Inga aktiviteter är obligatoriska. Tanken är att familjerna ska få ha det skönt och koppla av.

Tina Hermansson uppmanar IOGT-NTO-föreningar ute i landet att ta kontakt med Anhörigstödet på sin ort för att se om det finns möjlighet till liknande samarbeten.

– Vi behöver ett sätt att fånga upp ensamma människor, säger hon.

Jens Wingren

Foto: Jens Wingren

Linda och Ella Wahlström var två av deltagarna under veckan på Sillvik.

Foto: Jens Wingren

Visby 5 juli 2018: IOGT-NTO-rörelsen fanns på plats och marscherade tillsammans med tusentals andra människor i den största mångfaldsparaden i politikerveckans historia.

📍 Se Accents bildspel på accentmagasin.se/politik/mangfaldsparaden2018

Förslag till ny distriktsindelning klar

Expedition 50 Erik Wagner, som fått i uppdrag att utreda hur kongressens mål att skapa färre och starkare distrikt ska uppnås, har nu lämnat sin rapport. I förslaget är antalet distrikt åtta istället för nuvarande 23: 1. Norrbotten, Västerbotten. 2. Jämtland, Västernorrland. 3. Dalarna, Gävleborg. 4. Värmland, Örebro, Västmanland. 5. Uppsala, Stockholm,

Södermanland. 6. Östergötland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Gotland. 7. Göteborg och Bohuslän, Älvsborg, Skaraborg, Halland. 8. Skåne, Blekinge.

Det är en rejäl minskning i antal distrikt, men samtidigt fler än de sex som antalet personalteam för närvarande är, och även fler än de sju som var Erik Wagners första förslag. Efter att hämtat in synpunkter skriver

Erik Wagner i rapporten att han bedömer att det nuvarande förslaget har stora förutsättningar att gå igenom på kongressen 2019. Flera distrikt har uttryckt frustration över att det tar lång tid innan organisationen är sjösatt. Kongressen 2017 öppnade för möjligheten att ha en extra kongress. Beslut i den frågan ska komma inom kort.

Anna Fredriksson

Personnytt

Jonatan Hjort är ny chef för Miljonlotteriet. Han kommer närmast från tjänsten som chef för IOGT-NTO:s administrativa avdelning.

Jon Nordquist har utsatts till ny chef för IOGT-NTO:s ekonomiavdelning. Han kommer närmast från en tjänst som controller på IOGT-NTO.

Natasha Jevtic Esbjörns-son är chef för IOGT-NTO:s nya kommunikations- och insamlingsavdelning. Hon har tidigare varit ansvarig för IOGT-NTO:s insamlingsverksamhet.

Kristina Sperkova har omvalts som ordförande för IOGT International.

Foto: Istockphoto

Utmärkelser

Esbjörn Hörnberg har tilldelats Wagnsson-medaljen i guld för sina livslånga insatser för det internationella arbetet.

Kim Eng Yong, ordförande för People Center for Development i Kambodja, har tilldelats Wagnsson-medaljen i brons för decenniers arbete i IOGT-rörelsen.

Tipsa oss!

Ve du någon som bytt jobb, fått en utmärkelse eller prisats, inom Accents ämnesområden? Tipsa oss på accent@iogt.se

Demokratin inom IOGT-NTO ses över

Nu utreds hur de demokratiska processerna ska fungera när allt fler medlemmar är direktanslutna.

Demokrati I arbetet med att utveckla IOGT-NTO ingår att se över den demokratiska processen.

– Vi tittar på olika modeller och vilka demokratiska strukturer vi ska ha, säger Lina Boberg, ledamot i förbundsstyrelsen och ordförande för utredningen.

Frågorna som utredningen brottas med är till exempel: Hur borde inflytandeformerna se ut? Vem ska få åka som ombud på kongress? Ska förtroendeuppdrag vara tidsbegränsade? Hur bör vi folkbilda för att utveckla demokratin?

Någon tidsbegränsning av uppdrag kommer dock inte föreslås.

– I stället förordar utredningen en tydligare valberedningsinstruktion, säger Linda Engström, ansvarig för strategisk utveckling, och en av de två tjänstemän som ingår i utredningen.

Däremot arbetar utredningen vidare med förslag på hur årsmötescykeln och representationen ska se ut: Kan representationen på distriktsårsmötet vara annan än geografisk? Ska möten kunna hållas vartannat år i stället för varje? Ska de då hållas samma år som kongressen? Kan man ha mötet digitalt? Vad ska hända mellan årsmötena?

Jämtland har på försök testat direktdemokrati på distriktsårsmötet. Det betyder att alla medlemmar har rösträtt, inte bara föreningsombud.

– I höstas sa förbundsstyrelsen att alla distrikt som vill kan införa det, säger Lina Boberg.

Hur representationen på kongressen ska se ut är däremot fortfarande oklart.

– Vi tittar just nu på hur andra organisationer gör och letar lyckade exempel, säger hon.

Eva Ekeröth

Foto: Ulrica Ambjörn

Lina Boberg, ordförande i utredningen.

Foto: Nathalie C. Andersson

Årets Almedalsdrink ”frisk och god”

Recept Almedalsdrinken 2018, komponerad av bartendern Örjan Åstrand, fick genomgående goda vitsord i Visby.

Här är receptet:

3 cl kallt starkt svart te

2 cl koncentrerad fläderblomsaft

2 cl koncentrerad pärondryck

2 cl ingefärssyrup

Isbitar

1 päronklyfta

15 cl bubblande mineralvatten

Eva Ekeröth

”Det bästa är att inte ha några bidrag. Måste man ha det är organisationsbidrag bäst.”

Foto: privat

Juristen Stellan Gärdes råd till föreningar som vill kunna säga nej när odemokratiska organisationer vill hyra deras lokaler. Många kommuner villkorar lokalbidrag med krav på att alla ska få hyra.

Nu får UNF köpa rosa villan i Jönköping

UNF I fem år har Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, i Jönköping försökt köpa den rosa villan vid Vätterns strand. Nu har politikerna godkänt köpet och villan är UNF:s.

– Det är fantastiskt att det äntligen är klart, säger Simon Brehmer, IOGT-NTO-medlem som har hjälpt UNF med köpet. Nu ska huset renoveras för några miljoner.

– Vi tänkte ha kaféverksamhet framför allt på sommaren. Hela Jönköping befinner sig här då. Det är ett bra ställe att skapa en nykter och öppen mötesplats på, säger han.

Nathalie C. Andersson

Foto: Johanna Hanno

Vasst om vargen

Lars Berge berättar om hur naturen blev en upplevelseindustri, och vargen en livsfarlig attraktion.

Reportagebok Det är med viss bävan jag börjar läsa *Vargattacken*, en reportagebok om historien som föregick att en djurskötare den 17 juni 2012 blev dödad i Kolmårdens varghägn. Min bävan

Om författaren

► Lars Berge är journalist, författare och dokumentärfilmare.

(Albert Bonniers förlag) är oavbrutet spännande och lättläst, nyanserad och bygger på insatta källor.

Lars Berge tar avstamp i rättegången där en av Kolmårdens anställda döms för den unga vargguidens död, och tar sedan ett rejält kliv bakåt i varegens historia. Han intervjuar forskare och naturexperter, och skildrar detaljerat

vardagen i Kolmårdens varghägn – och hur vargturismen växte till en betydande inkomstkälla. Han beskriver hur Kolmårdens djurpark föddes, och om hur naturen utvecklats till en upplevelseindustri för besökare som i många fall tappat sin anknytning till naturen. En distans som kan leda såväl till överdriven rädsla, som till idealisering och förmänskligande av vilda djur. Enligt Lars Berge ledde det till ett livsfarligt experiment där människor skulle göras till en del av vargflocken. Säkerheten brast, incidenter med hotfulla och bit-ska vargar som borde fungerat som varning och föranlett åtgärder ignorerades. Han påpekar också att varghannarna i hägnet levde hopträngda långtifrån naturliga förhållanden, vilket i sig ledde till aggressivitet i flocken.

Ulrica Ambjörn

Nya böcker

Hallå världen!

Bana Alabed
Libris bokförlag

Krigsskildring

Den sjuåriga flickan Banas familj stannar i Syrien, trots att

kriget kommer allt närmare deras hemstad Aleppo. De försöker leva så normalt som möjligt medan bomberna faller runt dem. Bana börjar berätta om hur de har det på twitter. Nu har hon skrivit en bok om sina upplevelser av kriget, där hennes berättelse varvas med mammans. Att kriget beskrivs med ett barns röst gör berättelsen extra stark. En gripande och läs-värd bok.

Eva Ekeröth

Det är lugnt morsan!

Elisabeth Ritchey
Migra förlag

Biografi Elisabeth Ritchey berättar insiktsfullt om sin son Alexanders

alkoholberoende, som med tiden kom att omfatta även narkotika, och som ledde till hans död 2009. Boken lyfter från det privata planet och handlar om frågor som berör oss alla; om hur en anhängig, vården och samhället, kan och bör ingripa.

Ulrica Ambjörn

PS! Läs Accents intervju med Elisabeth Ritchey på accentmagasin.se/missbruk/ritchey

Världen i Sigtuna

Närmare 300 deltagare från 41 länder
möttes i Sigtuna när IOGT International
höll kongress en het augustivecka.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Nathalie C. Andersson

► Kerstin Lindgren Olsson gillar att vara med där det händer.

▼ I ett sommarvarmt Sigtuna samlades deltagare från hela världen när IOGT International höll kongress.

Det är tisdag förmiddag och i den kvadröjande sommarhettan pågår invigningen av IOGT Internationals kongress.

För Kerstin Lindgren Olsson började arbetet redan i söndags. Hon är volontär och en av de drygt 40 funktionärer som tjänstgör under kongressveckan. Hennes uppgift är att se till att det finns funktionärer på rätt plats vid rätt tid.

– Och så rycka in själv överallt där det behövs, förstås, säger hon.

Kerstin Lindgren Olsson är Junisledare och aktiv i IOGT-NTO i Norrköping. Hon gillar att vara med där det händer.

– Det är det här som är föreningsliv för mig. Att träffa folk och jobba tillsammans, att känna att man gör nytta och vara en del av något större. Det är en livsstil, säger hon.

Under måndagen smygstartade programmet med ungdomarnas möte, en guidad tur och sportaktiviteter. På kvällen disco och förberedelser inför morgondagen. Kerstin Lindgren Olsson och hennes kollegor bär stolar och möblerar. Strax efter midnatt är allt klart. Kvart i åtta morgonen därpå var det dags att börja jobba igen.

– Invigningen började 8.30 och vi skulle ha fram frukt och vatten till alla.

Det kom fler än vi räknat med hit till aulan, så nu har vi skickat några att hämta mer frukt och vatten, säger Kerstin Lindgren Olsson.

När öppningsceremonin är avslutad uppstår viss förvirring.

– I vårt schema står att vi ska möblera om för en utställning här, men i deltagarnas program står att de ska genomföra en social aktivitet i lokalen. Men det löser sig, säger hon.

Och det gör det. Kristina Sperkova, IOGT Internationals ordförande, går upp i talarstolen och reder ut det hela.

I idrottshallen får deltagarna rita av sina händer på färgglada papper som de skriver namn och land på. Händerna klipps ut och sätts ihop till en lång girland som sedan ska hängas upp vid fredagens avslutningsmiddag.

I aulan är nu utställningen uppackad. Framför en skärm står två överlyckliga kvinnor från Pakistan.

– Vår organisation har just invalts som medlemmar i IOGT, säger Asia Ashrat och Sunny Saman från organisationen Sunny Trust som arbetar med kvinnor med beroende.

Till aulan kommer Sigrid Björk, från Karlskoga och ordförande i UNE:s Örebro-distrikt och Daniel Bergdahl, från Umeå, ►

◀ Deltagare från 41 länder förhandlar i Sigtunaskolans aula.

► Dag Endal använder stunden i kön till att mingla.

▼ Asia Ashrat och Sunny Saman från organisationen Sunny Trust i Pakistan.

”Min stegräknare visar att jag gått 1,5 mil idag. Jag gör gärna om det här. Det har varit jätteroligt.”

Kerstin Lindgren Olsson

som är sekreterare i Västerbottens distriktet. De finansierar sitt deltagande på ett annorlunda sätt.

– Jag ville verkligen åka hit och funderade på att anmäla mig som volontär till barnpassningen, men så lovade UNF att de skulle betala om jag fick 300 likes, 150 delningar och 50 kommentarer på sociala medier, säger Sigrید Björk.

Daniel Bergdahl fick tips av UNF:s ordförande Isabelle Benfalk att han kunde satsa på något liknande. I hans fall blev målet 300 likes, 100 delningar och 75 kommentarer.

– Jag var på en alkoholpolitisk kurs i Oslo i vintras. Det var första gången jag var på ett internationellt evenemang och jag ville gärna få chansen att göra om det, säger Daniel Bergdahl.

Dagen avslutas med att 320 deltagare tågar genom Sigtunas gator ner mot Borgmästarparken på andra sidan centrum. Middagen äter alla gemensamt vid långbord medan Caroline Wennergren underhåller från den uppsatta scenen. Vid ett av stånden står Kerstin Lindgren Olsson och pressar den sista äppeljuicen ur en bag-in-box.

– Min stegräknare visar att jag gått en

och en halv mil idag, men allt har flutit på bra. Vi är ju många som hjälps åt, säger hon.

Deltagarna och förbipasserande sigtunabor lyssnar till musiken och Caroline Wennergrens jazzsång. Det är medryckande och spontandans uppstår bland publiken.

På fredag eftermiddag är Kerstin Lindgren Olsson på väg till Stockholm för att ta tåget hem.

– Jag missar avslutningsmiddagen i kväll. Det är lite synd för de skulle ordna midsommarfirande och dans, men jag ska faktiskt på bröllop i Grästorp imorgon, säger hon.

Kerstin Lindgren Olsson har fått mersmak.

– Jag gör gärna om det här. Det har varit jätteroligt att lära känna de andra funktionärerna och att träffa alla deltagare. Jag har varit i alla funktionärsgrupper utom transportgruppen. Igår var jag i barnpassningen. Idag fick jag möjlighet att lyssna på Jan Eliasson. Det var väldigt bra. Han pratade om sina erfarenheter och att vi måste ta hand om varandra i världen. Och så sa han att en inte kan göra allt, men att alla kan göra något. ✖

Vad vill du få ut av kongressen?

Ortrun Rinkel, Tyskland:

– Det är första gången jag är på ett internationellt evenemang. Jag hoppas att träffa andra och att vi kan lära saker av varandra.

Mohammed Mahabubur Rahman, Bangladesh:

– Jag vill se vilka utmaningar som finns i de olika länderna och hitta strategier för att möta dem. Det räcker inte med asiatiska eller europeiska lösningar. Industrin är global och då måste vi vara det också.

Brenda Mkwesha, Kenya:

– Det är ett bra tillfälle att nätverka, men också en möjlighet till reflektion och att tänka på framtiden. Alkoholindustrin har blivit väldigt aggressiv. Då måste vi hitta nya metoder för att möta dem. Och så gillar jag den alkoholfria livsstilen. Jag föredrar uttrycket alkoholfri. Nykter låter tråkigt, men alkoholfri låter positivt.

UTBILDNINGAR

Styrelsehelger 2018

Nu kan du som sitter i en styrelse för en ideell förening gå en styrelseutbildning tillsammans med andra föreningsaktiva från olika organisationer. Under utbildningen får du som deltagare kunskaper som du har nytta av i ditt styrelseuppdrag. Vi kommer att utgå från praktiska exempel och du kommer att få ta del av andras erfarenheter och utmanas i ditt uppdrag. Läs mer: www.tollare.org

Bli samtalsledare

Är du intresserad av socialt arbete? Nu erbjuder IOGT-NTO tillsammans med Wendelsbergs folkhögskola en distansutbildning för dig som vill arbeta som samtalsledare för självhjälpgrupper med anhöriga och beroende. Läs mer: wendelsberg.se/samtalsledaren-2018/

"Folkbildning bärs av idéer om politik, religion, kultur och samhälle."

Andrea Lavesson, bitr general-sekreterare och folkbildningsentusiast

Bli en av våra experter på alkoholpolitik

Är du intresserad av alkoholpolitik och vill lära dig mer om EU? Då kanske du är den vi söker. Nu ger vi fem medlemmar möjligheten att lära sig mer om alkoholpolitik och EU på plats i Bryssel den 2–5 december 2018.

Under tre dagar träffar vi politiker, organisationer och andra aktörer som arbetar med alkoholfrågan inom EU. Flera av passen kommer att hållas på engelska.

Innan resan till Bryssel förväntas du tillsammans med de andra medlemmarna att gå en studiecirkel över internet om EU och alkoholpolitik under november månad.

Du behöver ha den kunskapen för att kunna agera och verka på plats. Dina

kunskaper kommer även att nyttjas efter resans slut. Studiecirkeln består av totalt fyra digitala träffar och deltagande krävs för att följa med till Bryssel.

IOGT-NTO står för resa, boende och mat i samband med Brysselresan. Anmäl ditt intresse genom att skicka ett mejl och berätta varför just du ska få vara en av fem medlemmar, vad som intresserar dig alkoholpolitiskt och hur du har tänkt använda dina kunskaper från resan när du kommer hem. Skriv "Studiecirkel EU & alkohol 2018" i ämnesraden.

Vi vill ha din ansökan senast 25 september!
För mer information: kalle.dramstad@iogt.se

SÖK PENGAR TILL UTVECKLINGSPROJEKT

Du vet väl om att alla föreningar, kretsar och grupper av medlemmar inom IOGT-NTO kan söka medel från IOGT-NTO-förbundet löpande under året? Mer information om hur du ansöker samt vilka kriterier som gäller hittar du på vår hemsida:

iogt.se/medlemssidor/projektbidrag

KALENDARIUM

SEPTEMBER

6 Socialt arbete, videomöte.
För medlemmar som jobbar med eller har ett intresse för sociala frågor.

7 Värvningskonferens
Till och med 9 september.

7 Global alkoholpolitik, Steg 1
Wendelsbergs folkhögskola. Till och med 9 september.

13 Alkoholpolitik, videomöte.
För att delta behöver du ingå i ngn av IOGT-NTO:s drogpolitiska grupper.

15 Samling Distriktsordförande och distriktskassörer, Örnköldsvik. Till och med 16 september.

22 Styrelsehelg Centrum för ideellt ledarskap, Tollare folkhögskola. Till och med 23 september.

Kalendariet finns digitalt på
www.iogt.se/events

OKTOBER

1 Värvningskampanj Fika för alla. Till och med 31 oktober.

4 Socialt arbete. Videomöte. För medlemmar som jobbar med eller har ett intresse för sociala frågor.

11 Alkoholpolitik, videomöte.
För att delta behöver du ingå i ngn av IOGT-NTO:s drogpolitiska grupper.

12 Regionala Kurskurs-helger
Sex orter. Till och med 14 oktober.

25 Internationellt, videomöte.
För medlemmar som jobbar med eller har ett intresse för internationella frågor.

29 Utbildningsresa till
Tanzania. Till och med 11 november.

V 39-40 KAMPANJ

Tillsammans för barns rättigheter samlar vi in pengar till Världens Barn.

HÅLL KONTAKT

Huvudkontor

Besöksadress:
Gammelgårdsvägen 38,
Stora Essingen

Postadress: Box 12825,
112 97 Stockholm

Faktureringsadress:
Box 12132,
102 24 Stockholm

Leveransadress:
Gammelgårdsvägen 42,
112 64 Stockholm

Telefon: 08-672 60 00

E-post: info@iogt.se

E-post Medlems-
och givarservice:
medlemsservice@iogt.se

Ändra dina kontaktuppgifter

Vill du ändra eller uppdatera dina kontaktuppgifter? Gå in på länken nedan för att komma till formuläret där du snabbt och enkelt kan ändra dina uppgifter i IOGT-NTO:s medlemsregister:
iogt.se/medlemssidor/uppdatera

Följ oss i sociala medier

facebook.com/iogtnto
Twitter: @iogtnto

KOM IHÅG ATT BETALA DIN MEDLEMSAVGIFT

Det finns flera olika sätt att betala på.

- Inbetalningsavi.
- Autogiro.
- SMS – skicka IOGT (mellanslag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456.
Ev operatörsavgift kan tillkomma.

- Betala med kort på www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.
- SWISH – ange summan och följande uppgifter i meddelandefältet: IOGT (mellanslag) personnummer (mellanslag) förnamn, efternamn. Swishnr: 123 671 3135.

Världskongress ger kraft

Min förra krönika skrev jag på den grekiska ön Zakynthos. Denna skriver jag sittande i ett luftigt och härligt uterum tillhörande Sigtunastiftelsen. Mitt emot mig sitter IOGT Norges ordförande och arbetar vid sin dator. Anledningen till att vi befinner oss just här just nu är att vi båda är delegater på IOGT Internationals 69:e världskongress, som genomförs i vackra Sigtuna. Under fem dagar träffas representanter för IOGT Internationals medlemsorganisationer för att ta ut riktningen för vårt gemensamma arbete under de kommande fyra åren.

Att träffas på detta sätt innebär mestadels glädje och ger oss alla ny energi att fortsätta vårt viktiga arbete. Ändå finner sig samtidigt en känsla av sorg. Mest för att en av de frågor som dominerar våra samtal är alkohol, och alla konsekvenser vi tillsammans ser följer i dess spår. Det finns inget land som är fredat från alkoholens skadeverkningar – och för en aggressiv alkoholindustri så är lågkonsumtionsländer inte ett problem, utan en enorm möjlighet. Dessa länder och kontinenter är en ny potentiell marknad med många presumtiva kunder, som

bara måste bearbetas så att de upptäcker sitt behov av produkter de aldrig saknat. Och med ökad konsumtion kommer problem i form av mänskligt lidande och ökade sociala kostnader.

Det som då stärker oss i vårt arbete är gemenskapen och känslan av att vi är många organisationer som delar problembilden. Att vi dessutom är engagerade och kunniga stärker oss ytterligare. Med oss i arbetet har vi medlemmar och andra allierade, alla villiga att arbeta för en värld där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv. Behovet av nykterhetsorganisationer och andra som kan, vill och vågar driva ett sådant arbete är stort. Att vi nu fått möjligheten att mötas under en världskongress bidrar inte bara till att vi enas om gemensamma mål och får tid till erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning. De fina dagarna i Sigtuna fyller oss med ny energi och ger kraft att jobba ännu mer och ännu hårdare. Vi åker hem från världskongressen stärkta i tron att vi tillsammans kan förändra världen.

Johnny Mostacero

"Vi åker hem från världskongressen stärkta i tron att vi tillsammans kan förändra världen."

Johnny väljer

IOGT International som trots små ekonomiska resurser tillsammans med anslutna nykterhetsorganisationer över hela världen gör stordåd.

Alla restauranger som med det enorma utbud som finns ändå inte kan erbjuda sina kunder andra alkoholfria drycker än mineralvatten och läsk.

Distriktsordförande och kassörssamlingen i Örnsköldsvik, nästa års kongressort. Ett viktigt steg i vår utvecklingsresa.

FÖLJ JOHNNY
Facebook: Johnny Mostacero
Instagram: @johnnymostacero
Twitter: @JohnnyMostacero

Kronobergsheds Vandrarhem och Kursgård

En pärla mitt i Småland. När du behöver lokaler för konferens, kurs och läger. 14 rum med egen toalett, sammanlagt 44 bäddar.

Rabatt på vandrarhemsboende för medlemmar inom IOGT-NTO-rörelsen.

Vi ägs och drivs av Junis, UNF och IOGT-NTO Kronoberg. Öppet året runt.

För mer info se vår hemsida:

<http://www.kronobergshed.com>

eller ring 0707-89 88 08

unf

Läs den senaste boken om folkrörelsehistoria

Fotbollsstjärnor vid Sommarhemmet 1924

GUIF – mycket mer än handboll

GUIF:s historia berättad genom medlemstidningen Lysmasken 1918 – 1958

Av Ingrid Nilsson och Lisa Wendelius

”En vacker bok som berättar en historia vi kan lära något av och utgör en hyllning till de många i nykterhetsrörelsen som gjorde enorma insatser med små medel.”

Bertil Lindberg i recension 2018

på Bokus

Köp boken genom Bokus eller direkt från Ingrid och Lisa,
Tel. 08-774 41 25 eller E-post lysmasken2017@gmail.com

Sverige-Gambia-Senegal 15 dagar

Vi lämnar kalla Sverige med 15 dagars
program till de två exotiska länderna

Avresa: 15 Feb 2019.

6½ timmar direktflyg

Arlanda-Landvetter –Gambia

Begränsat antal max 20 pers.

vill ni

veta mer

ring eller

gå in på

070-4878114.073 3838368

➔ www.nbv.se/gamblaresan

en upplevelse
man sent
glömmer

FÖLJ MED OSS TILL TANZANIA 29 OKTOBER – 11 NOVEMBER

Välkommen på utbildningsresa

Under 2018 arrangerar IOGT-NTO utbildningsresor för medlemmar i rörelsen. Syftet med resorna är att lära sig mer om värvning, vårt internationella utvecklingsarbete och få kunskap om landet och kulturen dit resorna går. Hösten 2018 är det dags för den andra resan som går till Tanzania.

Är du intresserad av att uppleva det som den "vanliga turisten" sällan gör? Då är den här utbildningsresan något för dig.

Vill du veta mer eller redan nu anmäla ditt intresse? Mejla eller ring till andrea.lavesson@iogt.se eller 0733-72 62 16.

Pris per person (om du är medlem) ca 15 000 kr. Utbildningen kan även betalas med utbildningscheckar som du får när du värvar medlemmar. Sista anmälningsdag 14 september.

- Upplevelser
- Engagemang
- Värvarutbildning

I SAMARBETE MED
TOLLARE
IOGT-NTO:S FOLKHÖGSKOLA

TA CHANSEN! Delta på seminarier, lär dig mer om värvning, träffa andra och dela med dig.